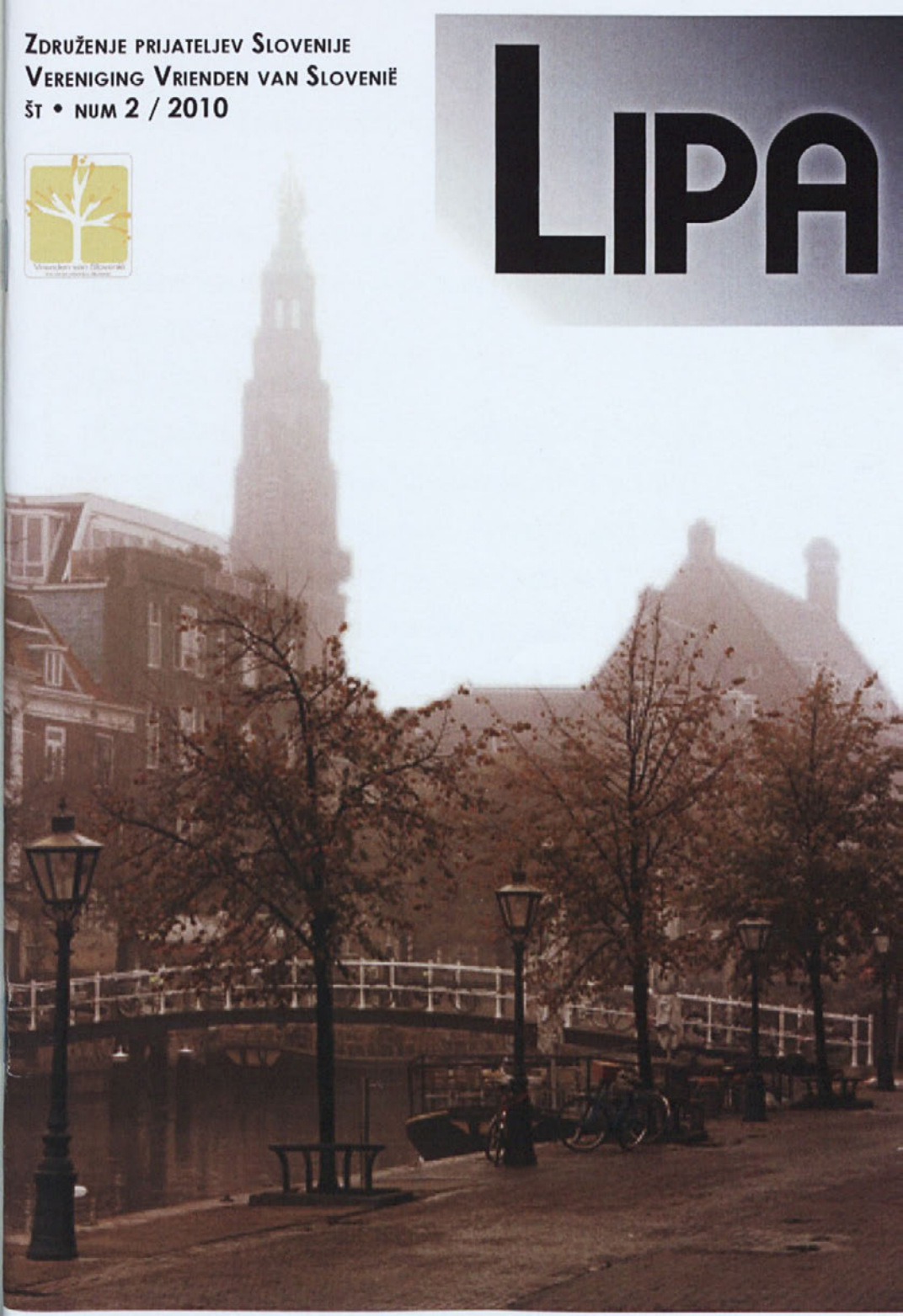

ZDRUŽENJE PRIJATELJEV SLOVENIJE
VERENIGING VRIENDEN VAN SLOVENIË
ŠT • NUM 2 / 2010

LIPA

VSEBINA - INHOUDSOPGAVE

- ZBOR ČLANOV IN SLOVENSKI PIKNIK 6**
LEDENVERGADERING EN SLOVEENSE PICKNICK 6
- POZIV ČLANOM 8**
OPROEP AAN DE LEDEN 8
- POROČILCE IZ POLETNE ŠOLE SLOVENSKEGA JEZIKA 10**
BERICHTJE VAN DE SLOVEENSE ZOMERSCHOOL 10
- SLOVENSKI "DELEŽ" PRI NAGRADI APPELTJES VAN ORANJE 11**
SLOVEENS TINTJE BIJ APPELTJES VAN ORANJE 12
- OPERNI PEVEC MARCOS FINK: ARGENTINEC ALI SLOVENEK? 14**
ZANGER MARCOS FINK: ARGENTIÏN OF SLOVEEN? 17
- SVETLANA MAKAROVIC 20**
URA 20 • DE KLOK 20
DOBRO JUTRO 21 • GOEDEMORGEN 21
USPAVANKA 22 • WIEGELIED 22
OLTARNA SLIKA 23 • ALTAARBEELTENIS 23
VAS 24 • DORP 24
VEČERNICE 25 • VESPERS 25
SAPRAMIŠJA SREČA 26 • SAPRAMUISJE'S GELUK 31
KOKOKOŠKA EMILIJA 37 • K-K-KIPJE EMILIE 42
- RECEPT 49**

Spoštovani bralci in bralke,

Piknik je bil letos zelo uspešen, pa ne le zaradi nastopa skupine Kraški komedijanti iz Sežane ali pretočenih litrov terana in laškega, dobre hrane, predvsem pa zaradi velikega zanimanja - pozdravili smo mnoge nove obraze. Najpomembnejši sklepi zbora članov: Živa Šoš je bila imenovana v odbor, Uroš Malnaršič in Grega Šimenc v finančno komisijo. Mihaela Zupanc, Nataša Golob, Tina Volk pa bodo pomagale pri organizaciji srečanj. Odbor je zapustil Maarten Dragt in v imenu združenja se mu zahvaljujem za vloženo delo. Delovna skupina 'spletna stran': Nataša, Uroš in Grega so že pričeli z delom in v najkrajšem možnem času bo združenje spet 'on line'. Nataša bo poleg tega oblikovala Lipo. Drugo leto obstaja Združenje 20 let in to moramo seveda temu primeru obeležiti.

Eno od ciljev združenja je promocija slovenske kulture na Nizozemskem. In to je točno vsebina te Lipe. Svetlana Makarovič je vsestranska pisateljica in pesnica. Študentje slovenščine na univerzi v Gentu so pod mentorstvom Tanje Mlaker prevedli nekaj njenih del. Objavljamo dve pravljici in pesmi.

Pa naj ostanemo pri literaturi, v posebno čast mi je, da vas lahko povabim na **"slovensko-nizozemski literarni popoldan" z Dragom Jančarjem**, znanim slovenskim pisateljem, katerega knjigi Galjot in Severni sij sta prevedeni tudi v nizozemščino. Srečanje organiziramo v sodelovanju s "Kunstkring" iz Haag-a in z Ambasado Slovenije.

Nasvidenje torej 20. novembra v Haag-u. Začetek ob 15. uri.

Lep pozdrav,

Mojca Nodelijk Guštin

Geachte lezers van Lipa,

De picknick was een groot succes, niet alleen wegens het optreden van de groep Kraški komedijanti uit Sežana en door vele liters ingeschonken teran wijn, laško bier en lekker eten, maar ook wegens een grote opkomst - we hebben vele nieuwe gezichten mogen begroeten. Belangrijkste conclusies van de jaarvergadering: Živa Šoš is toetgetreden tot het bestuur. Uroš Malnaršič en Grega Šimenc zijn genoemd tot financiële commissie, Mihaela Zupanc, Tina Volk en Nataša Golob zullen zich actief inzetten voor de activiteiten van de vereniging. Maarten Dragt heeft aangegeven het bestuur te willen verlaten en namens de vereniging dank ik hem voor zijn inzet in de afgelopen jaren. De werkgroep "website": Nataša, Uroš en Grega is al aan de slag gegaan en op de kortst mogelijke tijd zal de vereniging weer "on line" zijn. Nataša zal de lay-out van Lipa verzorgen. Volgend jaar bestaat de Vereniging 20 jaar en dat zullen en kunnen we niet onopgemerkt voorbij laten gaan.

Een van onze doelstellingen is promoten van Sloveense cultuur in Nederland. En deze Lipa doet dat helemaal: Svetlana Makarovič is een veelzijdige Sloveense dichteres en schrijfster. De studenten Sloveense taal aan het universiteit Gent hebben onder mentorschap van Tanja Mlaker een aantal van haar werken vertaald. We mochten een deel van deze gedichten en fabels publiceren.

En om bij de literatuur te blijven. Het is mij een genoegen u te kunnen uitnodigen voor een bijzonder evenement. In samenwerking met de Kunstkring Den Haag en de Sloveense ambassade organiseert de vereniging een **"sloveens-nederlands literaire middag" met Drago Jančar**. . Drago Jančar is een van de bekendste Sloveense schrijvers en twee van zijn romans zijn vertaald naar het Nederlands: De Galeislaaf en Noorderlicht.

Tot ziens op 20 november in den Haag. We beginnen om 15 uur.

Met vriendelijke groeten,

Mojca Nodelijk Guštin

**ZBOR
ČLANOV IN
SLOVENSKI
PIKNIK
UTRECHT
27. JUNIJ '10**

**LEDENVER-
GADERING EN
SLOVEENSE
PICKNICK
UTRECHT
27 JUNI '10**

POZIV ČLANOM

Kljub temu, dragi član, da se trenutno ne nahajaš v (bodoči) domovini ali najljubši turistični destinaciji in se ti zaradi geografske oddaljenosti naravna katastrofa v Sloveniji zdi daleč, nas to nič manj ne zavezuje k osnovni človeški dolžnosti: pomagati sočloveku v stiski. Vsi tisti, ki vam ni vseeno, kako bodo mlade družine, babice, dedki in starši vaših prijateljev, znancev, sorodnikov že v tako težkih ekonomskih razmerah v Sloveniji, po poplavah vzpostavili normalne življenjske okoliščine, prosim prispevajte na spodaj navedeni bančni račun **Združenja prijateljev Slovenije 6318199 te Heikant, s pripisom "poplave september 2010". Prostovoljne denarne prispevke bomo zbirali do 15 novembra.**

Po zaključeni akciji bomo zbrani denar nakazali na posebni bančni račun Rdečega Križa Republike Slovenije.

V naslednji številki Lipe bomo objavili znesek in potek akcije. Stari slovenski pregovor pravi: "prijatelja spoznaš v stiski." Zato dragi člani Združenja prijateljev Slovenije pokažimo, da smo pravi

prijatelji Slovenije in njenih ljudi ter s prostovoljnimi prispevki pripomorimo k hitrejši sanaciji poplavljenih slovenskih domov. Za vaše prostovoljne prispevke se vam v imenu odbora Združenja prijateljev Slovenije vnaprej iz srca zahvaljujem.

OPROEP AAN DE LEDEN

Van 17 tot 23 september heeft Slovenië te kampen gehad met ernstige regenval. Vele rivieren konden de grote hoeveelheid water niet meer aan, dit heeft geleid tot ernstige overstromingen door het hele land. Niet alleen in kleine dorpjes, zelfs in de hoofdstad Ljubljana stond het water wel één meter hoog in de straat. De overstromingen hebben drie

mensenlevens geëist.

Ondanks, dat u hier in Nederland misschien weinig van heeft meegekregen, willen wij evengoed een beroep doen op uw vrijgevigheid om de medemens in nood te helpen.

Vele van onze leden hebben wellicht familie, vrienden en/of kennissen die getroffen zijn door deze overstromingen. Bovendien heeft Slovenië flink te lijden onder economische crisis.

Als vereniging is er besloten om de Sloveense bevolking een hart onder de riem te steken door een geldinzamelingsactie te houden onder de leden. Het opgehaalde geld zal worden overgemaakt naar de rekening van het Rode Kruis Slovenië.

Uw bijdrage kunt u tot 15 december storten op de bankrekening van de Vereniging Vrienden van Slovenië 6318199 te Heikant, onder vermelding van "overstroming 2010".

Een Sloveense spreekwoord luidt "vrienden leer je in de nood kennen". Daarom, geachte leden van de vereniging, laten we zien dat we echte vrienden van Slovenië zijn door met een vrijwillige bij-

drage te helpen.

De opbrengst van deze actie zullen we publiceren in de volgende Lipa.

Namens het bestuur van de Vereniging Vrienden van Slovenië willen we u bij voorbaat danken voor uw bijdrage.

Živa Šoš en Mojca Guštin

POROČILCE IZ POLETNE ŠOLE SLOVENSKEGA JEZIKA

MICHAEL DIJKSTRA

Slovensko ministrstvo za šolstvo povabi vsako leto potomce Slovencev z vsega sveta v Ljubljano, kjer se poleti učijo slovenščine. Skupaj z mladimi iz Srbije, Kanade, ZDA, Francije in Nemčije in še osmih drugih držav – skupaj 155 udeležencev – sem se Poletne šole udeležil tudi jaz.

Začeli smo z vstopnim testom, po katerem so nas glede na naše predznanje razdelili v skupine. Nato smo obiskali Ljubljano in njene znamenitosti. Naslednje dni smo imeli dopoldne pouk, popoldne pa smo šli veslat, v živalski vrt, kraško jamo in seveda smo tudi plavali. V soboto smo šli na Veliko Planino, to je bil lep in pustolovski dan. Lipico in obalo, kjer je bilo 28 stopinj Celzija, smo obiskali v nedeljo. Po kohanju smo si ogledali še Piran.

Drugi teden je od ponedeljka do srede potekal podobno kot predhodni teden. Do četrtega - takrat smo imeli Veliki preizkus znanja. K sreči so bile

ocene zadovoljive in smo v petek vsi dobili diplome.

Vsega skupaj sta bila to dva zelo lepa, poučna in predvsem zabavna tedna v Sloveniji. Se vidimo prihodnje leto!

BERICHTJE VAN DE SLOVEENSE ZOMERSCHOOL

MICHAEL DIJKSTRA

Elk jaar nodigt het ministerie van onderwijs Sloveense nazaten van over de hele wereld uit om naar Ljubljana te komen en daar een zomercursus Sloveens te volgen. Dit jaar ging ik

ook, samen met jongeren uit Servië, Canada, VS, Frankrijk, Duitsland en nog acht andere landen, samen zo'n 155 deelnemers.

De eerste dag begon gelijk met een test om je niveau te bepalen. Daarna werd Ljubljana bezocht. De volgende dagen was er 's morgens les, en in de middag gingen we roeien, naar de die-rentuin, een grot bezoeken en zwemmen. Op zaterdag gingen we naar Velika Planina, wat een zeer mooie en avontuurlijke dag was. Zondag bezochten we Lipica en de kust, waar het wel 28 graden was! Ook bekeken we Piran. De tweede week was van maandag tot met woensdag weer ongeveer hetzelfde als de week ervoor, en toen kwam donderdag. Het grote proefwerk! Gelukkig haalde iedereen scores die voldoende waren en vrijdag was de diploma-uitreiking.

Het waren twee zeer mooie, leerzame en vooral leuke weken in Slovenië. Volgend jaar weer!

'JAZ SEM MICHAEL DIJKSTRA. PREDVČERAJSNJIM SEM BIL STAR ŠESTNAJST LET. SEM IZ HAGA IZ NI-ZOZEMSKÉ. GOVORIM ANGLEŠKO, NIZOZEMSKO, NEMŠKO IN MALO SLOVENSKO. SEM UČENEC. RAD POSLUŠAM GLASBO, IGRAM NOGOMET IN GREM VEN S PRIJATELJI. JAZ SEM VELIK, SUH IN IMAM BLOND LASE. NA SEBI IMAM VEDNO KRATKE HLAČE. JAZ RAD JEM ŠPAGETE, PIZZO IN »STROOP WAFELS« - TO JE NIZOZEMSKA MALICA. JAZ NAVIJAM ZA SLOVENSKO IN NIZOZEMSKO NOGOMETNO REPREZENTANCO, ŠE POSEBNO ZA KUIJTA IN HANDANO-VIČA'.

Hier nog even laten zien wat wij zoal hebben geleerd – iz 'Poletnik, časopis 5. mladinske poletne šole'

SLOVENSKI "DELEŽ" PRI NAGRADI APPELTJES VAN ORANJE METKA DIJKSTRA-MURKO

Vsako leto Oranjefonds podeljuje nagrade za uspešne socialne pobude. Letos je bila tema natečaja 'Moč športa'. Za nagrado je bilo predlaganih deset projektov, iz katerih je žirija izbrala tri nagrajence. Ti prejmejo 15.000 evrov in kipec, ki je delo kraljice Beatrix. Med predstavniki nagrajenih organizacij je bila 21. maja za 'Be Interactive' tudi Slovenka Suzana van Keulen.

Prek spletne strani www.beinteractive.org smo našli podatke o tem zanimivem projektu: "Za 'Be Interactive' pomeni nagrada Appeltje van Oranje priznanje za pozitiven socialen učinek, ki ga ima šport na žene" je izjavila Suzana van Keulen, ki je od začetka sodelovala pri projektu, ki vzpodbuja tek med priseljenkami. Pohodništvo in tek sta dejavnosti, s katerimi združenje

poskuša k sodelovanju in s tem v družbo pritegniti sicer izolirane žene. Udeleženke redno vadijo in so potem sposobne za sodelovanje na tekmo- vanjih na 5 kilometrov. Prihod na cilj in navdušeno občinstvo, ki jih glasno vzpodbuja, pomenijo zanje še poseb- no veliko: njihova samozavest narašča, spoznajo svojo lastno moč.

Izkušene udeleženke imajo možnost izobraževanja, po katerem napre- dujejo do 'pomočnice' trenerjev. Po prejetju spričevala so usposobljene za spremljanje skupine začetnic. Za veliko teh žena pomeni to tudi, da so prvič v življenju dobile 'diplomo' in prvi lasten zaslužek. Po zaslugi Be In- teractive se tek in pohodništvo med

tujimi ženami širi kot oljni madež. Več kot 400 žena se pridružuje tedenskim treningom, vsega skupaj je po Nizo- zemski že 28 'Be Interactive' – skupin. Suzana Van Keulen: "Okoli Sloterplas tako ne tečejo več le Nizozemci, ki uživajo v tem športu. Sedaj je mogoče videti vedno več maroških in turških žena - bodisi z bodisi brez rut -, ki tudi tečejo in se s tem vključujejo v okolico, v kateri živijo."

Kot voditeljica projekta je iz rok prin- cese Maxime prejela nagrado Appe- ltjes van Oranje. V eni od naslednjih LIP se bomo vrnili k temu projektu in bomo našo rojakinjo podrobneje predstavili.

SLOVEENS TINTJE BIJ APPELTJES VAN ORANJE

METKA DIJKSTRA-MURKO

Het Oranje Fonds reikt ieder jaar deze prijs uit aan bijzondere maatschappelijke initiatieven. Dit jaar was het thema De Kracht van Sport. Tien verschillende projecten waren genomineerd, waaruit de jury drie projecten als winnaar heeft gekozen. Zij krijgen 15.000 euro en een beeldje gemaakt door Koningin Beatrix. Onder de vertegenwoordigers van de prijsgekroonde organisaties stond op 21 mei jl. voor 'Be Interactive' ook de Sloveense Suzana van Keulen op het podium.

Via de site www.beinteractive.org vonden wij de informatie over dit opmerkelijk project: "Voor Be Interactive betekent het winnen van een Appeltje van Oranje een erkenning van het positieve maatschappelijke effect dat de kracht van sport heeft op vrouwen", aldus Suzana van Keulen die vanaf het begin betrokken is geweest bij het hardlooppject. De organisatie gebruikt wandel- en hardloopsport als middel om geïsoleerde vrouwen te laten meedoen met de samenleving. De deelnemers worden getraind

en zijn daarna in staat om mee te doen aan een parcours van 5 km tijdens een landelijke hardloopevenement. Voor de vrouwen betekent het halen van de finish, en het geweldige publiek dat ze vaak staat toe te juichen, dat ze een enorme boost krijgen van zelfvertrouwen. De vrouwen worden op een bijzondere manier herinnerd aan hun eigen kracht. De ervaren deelneemsters krijgen de mogelijkheid om opgeleid te worden tot assistent- hardlooptrainster. Na het behalen van hun certificaat kunnen de vrouwen worden ingezet bij een beginnende groep. Voor veel vrouwen betekent het dat ze voor het eerst in hun leven een 'diploma' ontvangen en ook voor het eerst zelf hun eigen geld verdienen. In het straatbeeld van Amsterdam-West is, mede dankzij het hardlooppoject van Be Interactive, het hardlopen en wandelen onder allochtone vrouwen

als een olievlek aan het verspreiden. In totaal trainen er ruim 400 vrouwen wekelijks die zich hebben aangesloten bij een Be Interactive hardlooptroep. In totaal zijn er inmiddels 28 Be Interactive hardlooptroepen actief door heel Nederland. Van Keulen: „Rondom de Sloterplas bijvoorbeeld zie je niet langer alleen autochtone mannen en vrouwen die genieten van de hardlooptroep. Steeds meer Marokkaanse en Turkse vrouwen, met of zonder hoofdoekjes, zie je er ook hardlopen. De vrouwen komen naar buiten en nemen deel aan de omgeving waarin ze leven.”

Als de projectleider mocht ze dan uit de handen van prinses Maxima de prijs in ontvangst nemen. In een van de komende 'LIPA's zullen wij terug komen op dit project en zullen wij Suzana van Keulen voorstellen.

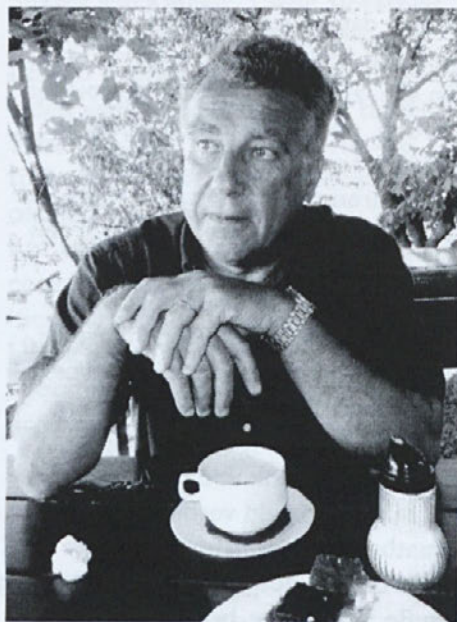
OPERNI PEVEC MARCOS FINK: ARGENTINEC ALI SLOVENEK?

FRANS BROUWER

Junija je blestel v kar šestih predstavah v vlogi Sancia Panse, služabnika Don Quichotta. Pel je v operi Francesca Conti-ja Don Chisciotte in Sierre Morena v amsterdamskem Mestnem gledališču. To je bilo prvič, da je na-stopal v produkciji Nizozemske opere. S svojim toplim glasom bas-baritona in z velikim igralskim talentom je navdušil publiko. To krasno predstavo je glasbeno vodil mednarodno priznan belgijski dirigent René Jacobs, režiral pa jo je Anglež Stephen Lawless.

Marcos Fink govori tekoče nemško, angleško, italijansko, špansko in... slovensko. Topel in družaben človek, razgledan in z velikim srcem za klasično pevsko kulturo. In kakšna duša se skriva za tem velikim pevcem? Prav vsak ne govori slovensko, bi si mislil...

Obiskal sem ga v njegovi hiši, nedaleč od Ljubljane, v čudoviti naravi med hribi, s pogledom na vaško cerkev, katere zvonjenje je edini glas, ki se ga sliši v tem okolju. Marcos peče na žaru meso; njegova žena Cristina pripravlja ostalo predobro hrano in hčerka Caecilia poskrbi za vino. Tišina, mir in gostoljublje nas obdajata. Pri-povedujejo se zgodbe. O koncertih in opernih predstavah povsod po Evropi,

o snemanju zgoščenke z argentinskimi in slovenskimi pesmimi, ki jih Marcos poje sam ali pa skupaj s sestro Bernardo. Smejemo se. Doživlja se veliko, in intenzivno. Marcos se z velikim zadovoljstvom spominja njegovih nastopov na Nizozemskem: prvič z Combattimento Consort Amsterdam, ko je leta 2003 pel vlogo Kristusa v Bachovem Matejevem pasijonu, in drugič pred dvema mesecema s tisto izzivalno vlogo v Contijevi krasni glasbi. Aprila 2011 poje vlogo Jupitra v Rameau-ovi operi Platée, bog žab; spet v amsterdamskem Mestnem gledališču (4. do 14. aprila 2011). Dobro se znajde med Nizozemci in kot

pravi Amsterdamčan s kolesom drvi skozi mesto, na vaje in predstave. Vas in mesto, tišina in hrup, Sancio Pansa in Kristus, pevec in Jupiter.... dva različna temperameta v eni osebi?

Leon Marc, veleposlanik Slovenije na Nizozemskem, je Marcosa junija povabil v rezidenco v Haagu. Marcos ni kar tako Slovenec! Marcos je ponosen, da je Slovenec. Čeprav se je slovenščine učil že od malih nog, je Marcos prvič obiskal Slovenijo šele leta 1980, ko je bil star 30 let in si je želel spoznati babico. In trajalo je do leta 1994, da se je preselil v Slovenijo. Dolgo časa je delal kot kmetijski inženir in poučeval na univerzi, v španščini. Ja, v domači hiši se je veliko prepevalo - tako v slovenščini kot v španščini -, a takrat še ni bilo govora o kakšni pevski karieri. Kot otrok je mali Marcos obiskoval sobotno šolo slovenskega jezika. Doma se je govorilo slovensko, in izven nje špansko.

Marcos je odraščal v Buenos Aires-u, v čerti, kjer živi veliko migrantov. Aktivna migrantska skupnost je leta 1954 ustanovila Slovensko Kulturno Akcijo, kjer se je dogajala slovenska kultura; igralo se je v gledališču, prepevalo se je, brala se je literatura, preučevala zgodovina in umetnostna zgodovina, vse v slovenščini. Tako je Marcos igral in pel kot amater v milijonskem mestu Buenos Aires. In tam je živel več kot 40 let.

Njegovi starši so leta 1945 zbežali

pred prihajajočim komunizmom v takratni Jugoslaviji in preko ovinkov navsezadnje pristali v Buenos Airesu, skupaj z drugimi sorojaki. In tam še vedno živijo. Takrat dva sveta: Argentina in Slovenija, Južna Amerika in Evropa, svoboda in vzpon komunizma. Sedaj še vedno, a drugače. Marcos je bil rojen leta 1950 kot tretji otrok. Naučil se je premostiti razdalje. Ko je potoval kot pevec, ko je drastično spremenil poklic, ko je živel v različnih družbah in ideologijah. Ko se pogovarjaš z Marcosom, se ti približa ves svet. In s svojimi starši se vsak dan pogovarja preko Skypa. Ampak, a je Marcos Slovenec ali Argentinec?

“Čeprav je slovenski izvor skupen, čutim razliko med Slovenci, ki so odraščali v Sloveniji in Slovenci iz diaspore. Jaz nisem doživljal toliko strahu kot ljudje, ki so po drugi svetovni vojni odraščali v Sloveniji. Vedno sem lahko rekel, kar sem mislil. Slovenci so se mi zdeli tako potrti, ko sem jih prvič spoznal v “njihovi deželi”. Kot da bi imeli nadeto tančico. Sedaj komunicirajo bolj odprto in končno lahko rečejo, kar resnično mislijo. Pred leti so se mi zdeli zelo zaprti. Pa saj drugače ni bilo mogoče. Čeprav je bila Ljubljana v šestdesetih letih center avantgarde na področju likovne umetnosti, je komunizem zatrl veliko originalne spontanosti slovenskih umetnikov. Samo po sebi zelo neobičajno: odraščáš kot Slovenec in najdeš malo skupnega s sorojaki. Na srečo se je veliko spremenilo in to v zelo kratkem času. A tudi to ima dve plati. Tako so nas naši starši naučili, da imajo

starejše dame prednost pri vstopu v avtobus, a se tega ne vidi več velikokrat po Ljubljani...”

“V meni živita dve osebi,” pravi Marcos. “Ena slovenska in ena argentinska oseba. Če kolegom povem, da sem Slovenec, reagirajo začudeno. Vidijo me bolj kot Argentince. Zaradi moje odprtosti in temperamenta. Pri Slovencih ponavadi opazijo, da se morajo še posebej izkazati v tujini. Argentinec začne vedno na pozitivni strani in Slovenec začne raje na ničelni točki, ko presoja ljudi in situacije. Slovenci so zelo resni in pri meni se kolegi hitro začnejo smejati. V Sloveniji me ljudje kličejo Marko, a v tujini mi je ljubše, da me nagovarjajo po mojem španskem imenu.”

Kadar Marcos poje v operni produkciji, je pogosto mesec ali dva v tujini. In takrat na hitro spoznaš tujino, njene prebivalce, njihove navade in posebnosti. Zato me je zanimal Marcosova izkušnja z Nizozemci.

“Odperti, samozaestni in poslovni,” pravi Marcos, “vidi se, da so Nizozemci trgovski narod s povezavami po vsem svetu. Država je že zelo dolgo samostojna, to

občutiš. Slovenija se nahaja še v puberteti. Tudi na Nizozemskem sem srečal zelo zelo prijazne ljudi, vendar moram po pravici povedati, da mi je temperament Slovencev iz južnejšega dela Evrope bolj blizu.”

Marcos se veseli, da bo drugo leto spet za dalj časa delal v Amsterdamu. “Pri Nizozemski operi je super. Tako z umetniškega vidika kot na področju organizacije in komunikacije. Tehniki so profesionalni in vzdušje je sproščeno. In jaz sem občutljiv na to: sodelovanje z ljubeznijo do stroke. In to je potrebno, da bi lahko bil muzikalno uspešen.”

Argentinec ali Slovenec? Svetovljan z velikim srcem in strastjo ter mogočnim glasom. To je Marcos Fink. Mož iz metropole, ki ne bi mogel pogrešati miru in lepote slovenske zemlje, ki je navezan na materni jezik, a rad spregovori v melodični južnoameriški španščini. In ‘pater familias’, ki razdalje zmanjšuje do pravih proporcij solidarnosti.

ZANGER MARCOS FINK: ARGENTIÏN OF SLOVEEN?

FRANS BROUWER

In juni schitterde hij tijdens zes voorstellingen als Sancio Pansa, de dienaar van Don Quichotte. Hij zong in Francesco Conti's opera Don Chisciotte in Sierra Morena in de Amsterdamse Stadsschouwburg. Het was de eerste keer dat hij in een productie van De Nederlandse Opera optrad. Met zijn warme en sonore bas-baritonstem en zijn grote acteertalent stal hij de show voor een uitgelaten publiek. De prachtige uitvoering stond onder de muzikale leiding van de internationaal vermaarde Belgische dirigent René Jacobs en was door de Engelsman Stephen Lawless geregisseerd.

Marcos Fink, vloeiend in Duits, Engels, Italiaans, Spaans... en Sloveens. Een hartelijke man, sociaal, met een open mind en een groot hart voor de klassieke zangcultuur. Wat voor ziel zit er achter deze grote zanger? Niet iedereen spreekt tenslotte Sloveens, zou je denken...

Om onze vriendschap te vieren bezoek ik Marcos in zijn huis niet ver van Ljubljana, gelegen in een prachtig heuvellandschap, met het zicht op een dorpskerkje, waarvan de klok het enige geluid is dat de omgeving

voortbrengt. Buiten grilt Marcos vlees; zijn vrouw Cristina bereidt het overige deel van een overheerlijke maaltijd en dochter Caecilia zorgt voor de wijn. Stilte, rust en gastvrijheid omringen ons. Verhalen gaan over tafel. Over concerten en operavoorstellingen overal in Europa, over CD-opnames met Sloveense en Argentijnse liederen, met Marcos in het centrum of samen met zijn zus Bernarda. Er wordt veel gelachen. Er wordt veel beleefd en intensief geleefd. Marcos blikte vol tevredenheid terug op zijn optredens in Nederland: eerst met het Combattimento Consort Amsterdam, waarmee hij in 2003 de Christuspartij in Bachs

Matthäus Passion zong, en nu twee maanden geleden, die uitdagende operarol in Conti's schitterende muziek. In april 2011 zingt hij de rol van Jupiter in Rameau's opera *Platée*, de god van de kikkers; ook weer in de Amsterdamse Stadsschouwburg (4 t/m 14 april 2011). Hij kan het goed vinden met Nederlanders en hij fietst als een echte Amsterdammer in sneltreinvvaart door de stad, op weg naar de repetities en de voorstellingen. Dorp en stad, stilte en drukte, Sancio Pansa en Christus, liedzanger en Jupiter... twee verschillende temperamenten in één persoon?

Leon Marc, de ambassadeur van Slovenië in Nederland, nodigde Marcos in juni uit op de residentie in Den Haag. Marcos is niet zomaar een Sloveen! En Marcos is er trots op Sloveen te zijn. Want ook al is het Sloveens hem van kinds af aan geleerd, toch bezocht Marcos Slovenië pas voor het eerst in 1980, toen hij 30 jaar oud was en zijn grootmoeder wilde leren kennen. En het duurde tot 1994 voordat hij er met zijn gezin ging wonen. Hij had toen al lange tijd als landbouwkundig ingenieur gewerkt en aan de universiteit gedoceerd, in het Spaans. Ja, er werd in het ouderlijk huis veel gezongen – in het Spaans en het Sloveens – maar van een zangcarrière was toen geen sprake. Als kind bezocht de kleine Marcos 's zaterdags de Sloveense school. Thuis werd er Sloveens gesproken, buitenshuis Spaans. Marcos

groeide op in Buenos Aires, in de wijk waar veel immigranten wonen. Een actieve immigrantengemeenschap, die in 1954 Slovenska Kulturna Akcija oprichtte, waar de Sloveense cultuur bedreven werd: ze speelden er theater, er werd muziek gemaakt, literatuur gelezen, geschiedenis en kunstgeschiedenis bestudeerd, allemaal in het Sloveens. Zo speelde en zong Marcos veel als amateur in de miljoenenstad Buenos Aires. Hij zou er ruim 40 jaar wonen.

Marcos' ouders vluchten in 1945 voor het opkomende communisme in het toenmalige Joegoslavië en kwamen via omwegen uiteindelijk in Buenos Aires terecht, samen met veel andere landgenoten. Zij wonen er nog steeds. Toen twee werelden: Argentinië en Slovenië, Zuid-Amerika en Europa, vrijheid en opkomend communisme. Nu nog steeds, maar anders.

Marcos werd er als derde kind in 1950 geboren. Hij heeft geleerd afstanden te overbruggen. Door zijn reizen als zanger, door een grote verandering van beroep, door te leven in verschillende maatschappijen en ideologieën. Als je met Marcos spreekt, krijg je de hele wereld van dichtbij. En met zijn ouders spreekt hij dagelijks via Skype. Maar is Marcos nu Sloveen of Argentijn?

“Ook al is de Sloveense afkomst gemeenschappelijk, toch voel ik verschil

tussen Slovenen die binnen Slovenië zijn opgegroeid en Slovenen uit de diaspora.

Ik heb niet met zoveel angst geleefd als de mensen die in het Slovenië van na de Tweede Wereldoorlog opgegroeid zijn. Ik kon altijd openlijk zeggen wat ik wilde. Ik vond Slovenen zo droevig toen ik ze in 1980 voor het eerst in 'hun' land ontmoette. Het was alsof ze een sluier voor hadden. Nu communiceren ze veel vrijer en kunnen ze eerlijk zeggen wat ze vinden. Vroeger vond ik ze behoorlijk gesloten. Dat kon natuurlijk ook niet anders. Ook al was Ljubljana in de jaren zestig een centrum van avant-garde op het gebied van de beeldende kunst, er is toch erg veel originele spontaniteit bij Sloveense kunstenaars door het communisme onderdrukt. Al met al merkwaardig: je bent als Sloveen opgegroeid en je vindt in eerste instantie weinig aansluiting bij je 'landgenoten'. Er is gelukkig veel ten goede veranderd en in een erg snel tempo. Maar ook dat heeft weer keerzijden. Zo leerden wij van onze ouders eerst oudere dames de bus in te laten stappen en dan pas te volgen. Dat zie je nu niet meer zo vaak in Ljubljana...."

"Er wonen twee mensen in mij", zegt Marcos.

"Een Sloveense en een Argentijnse mens. Als ik collega's vertel dat ik Sloveen ben, reageren ze verrast. Ze zien mij veel meer als Argentijn. Door mijn openheid en temperament. Ze zijn van Slovenen gewend dat ze hun best moeten doen in het buitenland.

Een Argentijn begint altijd aan de positieve kant en een Sloveen begint eerder bij nul, als hij mensen of situaties beoordeelt. Slovenen komen nogal ernstig over en bij mij beginnen mijn collega's al gauw te lachen. In Slovenië noemen de mensen mij Marko, maar in het buitenland laat ik mij graag met mijn Spaanse naam Marcos aanspreken."

Als Marcos in een operaproductie zingt, verblijft hij toch al gauw een maand of twee in het buitenland. Dan leer je dat buitenland en zijn bewoners, hun gewoontes en hebbelikheden natuurlijk toch wel een beetje kennen. Daarom was ik benieuwd naar Marcos' ervaring met Nederlanders. "Open, zeker en zelfbewust, zakelijk ook," zegt Marcos. "Je kunt merken dat Nederlanders een handelsvolk zijn met verbindingen over de hele wereld. Het land is al heel lang zelfstandig, dat voel je. Slovenië bevindt zich wat dat betreft natuurlijk nog wat in de 'puberteit'. Ook al heb ik in Nederland allerhartelijkste mensen ontmoet, toch moet ik eerlijk zeggen dat mij het temperament van de Sloveen uit een wat zuidelijker Europa meer aanspreekt."

Marcos ziet ernaar uit begin volgend jaar weer voor langere tijd in Amsterdam te werken. "Bij De Nederlandse Opera is het klasse! Zowel artistiek als op het gebied van organisatie en communicatie. De technici zijn professioneel en er heerst een ontspannen sfeer. Ik ben daar gevoelig voor: samenwerken met liefde voor het vak. Dat heb je

nodig om muzikaal zo goed mogelijk te presteren.”

Argentijn of Sloveen? Een wereldburger met een groot hart, veel passie en een prachtige stem. Dat is Marcos Fink. Een man uit de metropool die de rust en schoonheid van het Slo-

veense land niet meer zou willen missen, die gehecht is aan zijn moedertaal maar het temperament van het zachte Zuid-Amerikaanse Spaans maar wat graag laat horen. Een ‘pater familias’ die afstanden verkleint tot ware proporties van solidariteit.

SVETLANA MAKAROVIČ

URA

PREVOD MAARTJE DOENS

*Prva ura bije,
smrt še ni prišla,
druga ura bije,
zunaj je megla,
tretja ura bije,
tiha lakota,
četrta ura bije,
huda pestrna,
peta ura bije,
tenka sled solza,
šesta ura bije,
dver zaklenjena,
sedma ura bije,
zver priklenjena,
osma ura bije,
kriki do neba,
deveta ura bije,
torklja ropota,
deseta ura bije,
suha jablana,
enajsta ura bije,
smrt še ni prišla,
dvanajsta ura bije.*

DE KLOK

VERTAALD DOOR MAARTJE DOENS

*Eén maal slaat de klok,
de dood is er nog niet,
twee maal slaat de klok,
de mist die buiten ziet
drie maal slaat de klok,
de stille lust beveelt,
vier maal slaat de klok,
lomp en luid gekeel,
vijf maal slaat de klok,
het dunne tranenspoor,
zes maal slaat de klok,
de sleutel op de poort,
zeven maal slaat de klok,
het woeste beest geketend,
acht maal slaat de klok,
een hemeltergend kreten,
negen maal slaat de klok,
gevloek, gegil, kabaal
tien maal slaat de klok,
een appelboom zo schraal,
elf maal slaat de klok,
de dood is er nog niet,
twaalf maal slaat de klok.*

DOBRO JUTRO

PREVOD MELANIE VANOVERBERGHE

*Dobro jutro voščim,
mokri sivi svit,
dobro jutro voščim,
svet s krvjo oblit.*

*Dobro jutro voščim,
gora brez dreves,
dobro jutro voščim,
ptica brez peres.*

*Nepremične kepe
strjene sluzi.
Dobro jutro, soсед,
glava brez oči.*

*Dobro jutro voščim,
skopljeni možje,
s koli in kopiti
stolčene žene.*

*Dobro jutro voščim,
bitje brez imena,
osmojena dlaka,
jalova semena.*

*Veter z volhkim smradom
gnile mrhovine,
dobro jutro, pesem
moje domovine.*

*Dobro jutro, kuga,
vojska, lakota,
dobro jutro tebi,
prazna zibelka.*

GOEDEMORGEN

VERTAALD DOOR MELANIE VANOVERBERGHE

*Goedemorgen wens ik jou,
grijze ochtendschemering,
goedemorgen wens ik jou,
met bloed begoten omgeving.*

*Goedemorgen wens ik jou,
berg zonder bomen,
goedemorgen wens ik jou
vogel zonder veren.*

*Roerloze spat
van slijm opgedroogd.
Goedemorgen buurman,
geen ogen in het hoofd.*

*Goedemorgen wens ik jullie
gecastreerde mannen,
met palen en hoeven
geslagen vrouwen.*

*Goedemorgen wens ik jou,
wezen zonder naam,
verschroeid haar,
onvruchtbaar zaad.*

*Wind met een mufte geur
van rotte lijken,
goedemorgen mijn
vaderlandse rijmen.*

*Goedemorgen pest,
oorlog, honger,
goedemorgen aan jou,
lege wieg.*

USPAVANKA

PREVOD LIESBETH SCHATTEMAN

*Zakaj pa ne spiš?
Zakaj pa ne spiš?
Mogoče se hudega
vetra bojiš?
Ne boj se,
ne boj se,
saj veter samo
prepeva, kako bo,
ko nas več ne bo,
ko bo kotrljal
naše votle kosti
čez gole in gluhe
in prazne ravni,
odprl ti bo prsi,
srce izsušil,
v daljave razpihal
vse to, kar si bil –
ne more dočakati, več,
pa rohni,
pa oknice stresa,
za vrati preži,
le smrt kliče v hišo,
nič drugega ni –
ne boj se,
ne boj se,
kar mirno zaspi.*

WIEGELIED

VERTAALD DOOR LIESBETH SCHATTEMAN

*Waarom slaap je niet?
Waarom slaap je niet?
Ben je dan bang
van de boze wind?
Wees niet bang,
wees niet bang,
want de wind bezingt slechts
hoe het zal zijn
wanneer wij er niet meer zijn
wanneer hij onze holle botten
zal kunnen rollen
over de naakte en dove
en lege grond,
hij zal je borst openen,
je hart uitdrogen,
alles, wat je ooit bent geweest,
zal hij naar de verte blazen –
hij kan niet wachten, weet je,
en brult,
en doet kleine ramen trillen,
terwijl hij op de loer ligt,
hij roept gewoon de dood in huis,
meer doet hij niet –
wees niet bang,
wees niet bang,
maar slaap rustig in.*

OLTARNA SLIKA

PREVOD CÉLINE SIMOENS

Kako ti je, hčerka moja,
na tem belem sveti?
Dobro, mati, dobro, mati,
nemre boljše biti:
brat mi po življenju streže,
sestra dete bije,
zemlja kri požira, mati,
seme dobro klije.
Vsi ljudje so bratje, mati,
bratje ino sestre,
škoda le, da nisi, mati,
več otrok rodila.
Kako ti je, hčerka moja,
na tem belem sveti?
Dobro, mati, dobro, mati,
nemre boljše biti:
brate so mi oslepili,
sestre so mi utopili,
mene kamenjali,
tebe milovali,
dobro mi je, dobro, mati,
na tem belem sveti,
škoda le, da nisi, mati,
več otrok rodila.

Brat mi ogenj, voda sestra,
lahak ogenj, voda težka.
Z ognjem ti oči izžgejo
pa spregledaš brata,
s težko vodo te dušijo
pa spregledaš sestro.
Bi še kaj vprašala, mati
iz oltarne slike?
Dobro nam je, dobro, mati,
nemre boljše biti,
naj ti bog povrne, mati,
ker ti jaz ne morem.

ALTAARBEELTENIS

VERTAALD DOOR CÉLINE SIMOENS

Hoe gaat het met je, dochterlief,
hier op deze wereld?
Goed hoor moeder, goed hoor moeder,
het kon niet beter zijn:
mijn broer wil me ter dood brengen,
mijn zus slaat het kindje,
de aarde slorpt bloed op, moeder,
het zaad spuit lustig voort.
We zijn allen broeders, moeder,
broeders nevens zusters,
Helaas heb je niet meer
kinderen gebaard moeder.

Hoe gaat het met je, dochterlief,
hier op deze wereld?
Goed hoor moeder, goed hoor moeder,
het kon niet beter zijn:
mijn broers hebben ze blind gemaakt,
mijn zussen hebben ze verdrongen,
mij hebben ze gestenigd,
met jou zochten ze verzoening,
met mij gaat het goed, goed moeder,
hier op deze wereld,
helaas heb je niet meer
kinderen gebaard moeder.

Vuur is mijn broer, water mijn zus,
het vuur is licht, het water zwaar.
Met vuur branden ze je ogen uit,
je broer merk je niet op,
met zwaar water verstikken ze je,
je zus merk je niet op.
Wou je nog iets vragen, moeder
der altaarbeeltenis?
Met ons gaat het goed, goed moeder,
het kan niet beter zijn,
mag God 't je vergelden moeder,
want dat ligt niet in mijn macht.

VAS

PREVOD MATHIAS DE MEYER

Še enkrat moram videti,
kar se ne sme pozabiti,
še enkrat pojdem skozi vas.

Ni treba greha nase vzeti,
noči ni treba prebedeti,
saj ni bil le on sam, možje
in raztogatene žene
so trgali obleko z nje,
telo so ji strli med debli
in potlej jo skrbno zagrebli.
To ogrinjalo je vihralo
z njenih ramen, ko je zašla
na begu pred hudimi psi
v to tujo vas deseta hči.
Za vrati žaltav, plešast stavec,
ki poželjivo obsesava
scefrano krpo žameta,
z zlatičevjem pretkanega.
Črepinje. Cunje. Bezgov grm.
Obscan vogal. Škarpet. Koprive.
Pa kakšne krmežljave slive.
Ušiva, siva gartroža.
In v hišicah, za okenci
vsak svojo krpico sesa.

Še enkrat pojdem skozi vas.
Še enkrat moram videti.

DORP

VERTAALD DOOR MATHIAS DE MEYER

Nog één keer moet ik zien
wat men niet vergeten mag,
nog één keer loop ik door het dorp.

Men moet de zonde niet op zich nemen,
of de ganse nacht wakker blijven,
het is niet alleen hij, mannen
en woedende wijven
hebben van haar lijf de kleren ges-
cheurd,
ze hebben haar verpletterd tussen
boomstammen,
en stopten haar daarna zorgvuldig
onder het mos.

De mantel fladderde van d'r schouders,
wanneer de tiende dochter
op de vlucht voor boze honden
in dat vreemde dorp verdwaalde.
Achter de deur een ranzige oude
kaalkop, die wellustig zuigt
op een gerafeld, met goud afgewerkt
fluwelen lapje.
Scherven. Vodden. Vlierbesstruik.
Beplaste hoek. Woekerkruid. Brandnetels.
Enkele armtierige pruimen.
Waardeloze, grauwe tuinrozen.
En in de huisjes, achter de vensters
zuigt ieder op zijn lapje.

Nog één keer loop ik door het dorp.
Nog één keer moet ik zien.

VEČERNICE

PREVOD JASPER VANHEE

*Dober večer, sosedovi,
ali spite, ali bedite,
ali vam bleda luč gori,
ali se kdaj spomnite
na žive stvari, na žive ljudi –
dober večer, dober večer,
kaj pa vemo, o čem govori.*

*Dober večer, sosedovi,
ali hodite, ali sedite,
ali vas kaj roka boli,
če že kdaj tako nanese,
da ste koga udarili –
dober večer, dober večer,
kaj pa vemo, o čem govori.*

*Dober večer, sosedovi,
ali gledate, ali mižite,
ste živi, ali se tako le zdi,
ali vam bleda luč kaj sveti,
ali vam tega treba ni –
dober večer, dober večer,
kaj pa vemo, o čem govori.*

VESPERS

VERTAALD DOOR JASPER VANHEE

*Goeienavond, buur,
slaapt u of bent u wakker,
schijnt het bleke licht nog bij u,
herinnert u zich nog,
levende dingen en mensen –
goeienavond, goeienavond,
wat weten wij, waarover dit gaat.*

*Goeienavond, buur
loopt u of zit u,
doet uw hand wel eens pijn
als u per ongeluk uitschiet
en iemand hard slaat –
goeienavond, goeienavond,
wat weten wij, waarover dit gaat.*

*Goeienavond, buur,
kijkt u of sluit u de ogen,
leeft u of lijkt het maar zo,
verlicht u het bleke licht,
of heeft u dat niet nodig –
goeienavond, goeienavond,
wat weten wij, waarover dit gaat.*

SAPRAMIŠJA SREČA

SVETLANA MAKAROVIČ

Stala je Sapramiška pred svojo razmajano kočico in si brezбриžno prepevala. Mrzel veter je bril čez jaso in gnal s seboj cele oblake jesenskega listja. Pa je izpod repinčevega lista ob potoku poskočila Sapramiškina stara prijateljica, žaba Regica.

“Prav lepo poješ, draga miška,” je začela, “ampak - ali si pozabila, kaj sem ti že tisočkrat rekla? Jesen je tu, tvoja kočica pa je že čisto trhla in razdrapana! Daj podpri že enkrat tale vogal s kakšno močno vejo, drugače se ti bo ob prvem viharju vse skupaj podrlo!”

Sapramiška se je nejevoljno namrdnila:

“Jaz sem ti pa tudi tisočkrat rekla, da me nehaj nadlegovati s svojimi modrimi nasveti! Odrasla miš sem in že vem, kaj delam. Če je kočica zdržala doslej, bo pa tudi zanaprej. In poleg tega v našem gozdu ni viharjev.”

Ampak Regica je bila čisto zares zaskrbljena. Že res, da živali v gozdu niso pomnile nobenega viharja, ampak česar ni, se še lahko zgodi. Veter je postajal vse močnejši.

“Ali slišiš, kako tuli in žvižga piš v leščevju,” je zaklicala Regica. “Tako silnega vetra ne pomnim, odkar sem živa, da veš, in živa sem že zelo dolgo. Ko so prišli moji predniki v gozd, tega je že več let ...”

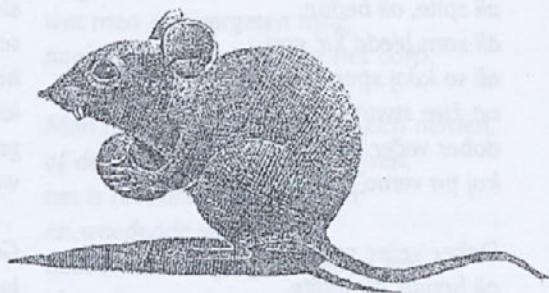
Sapramiška je jezno zacepetala.

“A tako, zdaj naj pa spet, že tisočič poslušam neskončno zgodbo o tvojih prednikih? Premrzlo je za pogovor, Regica, ne zameri, ampak jaz grem raje noter. Adijo!”

In Sapramiška je smuknila v hiško in zaloputnila vrata za seboj. Regica je spoznala, da bo najbolje, če se tudi sama potuhne pod svoj repinčev list.

U, ampak veter je naraščal, naraščal, tulil je, piskal in žvižgal. In na lepem je začelo snežiti, stemnilo se je, snežni metež se je razdivjal nad gozdom. Zaslišalo se je škripanje, trušč - vmes pa prestrašeni Sapramiškini kriki - polagoma se je vihar unesel, ampak mišja hišica je bila, ojoj, podrta, uničena, sesuta... Sapramiška je prilezla izpod kupa polomljenih desk, ki so bile prej njen dom. O, kako je zavpila, kako je zavreščala:

“Gorje ubogi miški, gorje, gorje! Brez doma sem ostala, gorje, gorje!”

In moja shramba, polna žitnega zrnja, je zasuta s tramovjem! Kje bom živela, kaj bom jedla? Gorje, oj gorje! “

Njeni obupani kriki so privabili znanca zajca.

“Joj! Strašno! Uboga nesrečna miška,” je zavpil. “Pridite vsi sem, Sapramiški-na kočica se je podrla!

Privršala je radovedna šoja, priskakljala veverica Replja.

“Joooj,” je vreščala šoja, “nesrečna miška, saj sem ti tolikokrat rekla, da moraš svojo kočico popraviti in učvrstiti! Zdaj pa imaš, ko je nimaš več!”

To je Sapramiško pošteno ujezilo.

“Če mi ne mislite pomagati, tudi ni treba hoditi sem zijala past!

“Le kako naj ti pomagamo, nesrečna miška,” je zavjaval zajec. “Ali ti nismo ves čas govorili, da se kočica maje in da že čisto postrani stoji? In zakaj nisi z borovo smolo zatesnila špranj med tramovi?”

“Zakaj, zakaj! Najlaže je spraševati zakaj,” je zagodrnjala miška. “Zdaj je, kar je. Pač nimam sreče v življenju. Nimam je in nimam. Zakaj sploh živim? Gorje, gorje!”

“Še huje pa je to,” je pripomnila veverica, “da je zasulo tvojo zalogo lešnikov! In žitnega zrnja!”

“In še huje je, da pritiska mraz in je vse zasneženo. Saj bo uboga Sapramiška še zmrznila,” je zaskrbelo zajca.

“Zmrznila bo, zmrznila, ni kaj,” je pripomnila šoja. “Zakaj pa nas ni hotela poslušati, ko smo jo svarili!”

“Pojdite se vsi skupaj solit,” je zavpila miška. “Kaj vas pa briga, če bom zmrznila! Kaj tebe, veverica požrešna, briga, kaj bo z mojim žitnim zrnjem in lešniki - zase se brigajtel Pri miru me pustite! Zginite! Nikogar ne maram videti!”

Zajec je hotel povabiti miško v svoj brlog, ko pa miška ni nehala zmerjati, je zamahnil s šapo in odskakljal. Tudi veverica je užaljeno zavihala smrček in odhitela z jase, šoja pa je še utegnila zavreščati, da se tako godi tistim, ki ne poslušajo pametnih nasvetov - in še sama izginila med vejevjem. Ostala je samo še žaba Regica, ki je žalostno odkimavala in vzdihovala:

“O, Sapramiška moja uboga, kakšna nesreča!”

“Seveda,” je zavpila miška, “zdaj mi boš pa spet regljala, kako da si me svari-la! In zdaj naj, vsa prezebla, še poslušam neskončne štorije o tvojih prednikih, kajne? Kar pojdi še ti, Regica, ne da se mi poslušati tvojega kvakanja. Zebe me. Solze mi zmrzujejo na smrčku. Pusti me samo. Naj ležem v sneg in umrem.”

“Joj, Sapramiška, ne govori tako groznih stvari,” se je ustrašila Regica. “Glej, povedala ti bom eno samo zelo zelo staro modrost, ki mi jo je povedala moja prapraprababica, ko je nekoč ...”

“Nehaj,” je zavpila miška. “Ni mi do nikakršnih žabjih modrosti. Pojdi stran!”

“Samo tole modrost ti bom povedala, miška, potlej pa grem,” je rekla Regica.

“Kadar si najbolj nesrečna, se spomni, da je vsak svoje sreče kovač.”

“Kakšen kovač neki?” je zagodrnjala miška. “Najbrž se ti meša.” “Nič se mi ne meša,” je užaljeno zaregljala Regica. “Če hočeš priti do sreče, si jo moraš skovati. In kdor kuje, je kovač. Si razumela, miška?”

“Nehaj že in pojdi,” je bila sitna Sapramiška. “Kovač, pa kaj še!” Toda Regica je dvignila prst in resno dejala:

“Ali ne veš, da stoji na drugi strani gozda onkraj potoka stara kovačija? In kdo je v kovačiji? Kovač, ne? In kaj dela kovač? Kuje, ne?”

Zdaj se je Sapramiška zamislila. Potem je počasi rekla: “Mogoče ... mogoče imaš pa prav. Ali misliš, Regica...?”

“Seveda mislim. Mislim in vem,” je veselo rekla žabica. “Tako j moraš h kovaču! Tako j!”

Ampak miško je bilo strah dolge poti. Zmajala je z glavico in globoko vzdihnila.

Regica pa ni odnehala, o ne, zaklicala je:

“Korajžo, Sapramiška, korajžo! Brž na pot, preden se zmračí! Glej, tale stezičica ob potoku te pripelje naravnost do kovačije na drugi strani gozda. Na pot, na pot!”

Lahko je bilo žabici vzklikati “na pot”, lahko ji je bilo mahati v slovo prestrašeni miški. Ampak oditi po neznani stezi v temni gozd - to ni šala. Regica se je morala vrniti domov k svojim gospodinjskim opravkom, Sapramiška pa je ostala sama na bregu potoka. Kaj vse se ji je motalo po glavicí! Mogoče bom srečala kakšno krvoločno zver, je premišljevala - joj, kaj je tam zašumelo? Ah, samo sneg se je usul z veje ... Kaj če zgrešim pot in se za zmeraj izgubim v gozdu? Kaj če mi spodrsne na zaledenem bregu in padem v potok? In utonem? In če ne utonem in se bom rešila na breg, kar je skoraj nemogoče, pa bo zapihal leden veter, nakar se bom prehladila in umrla ... Oh, nimam sreče, nimam sreče...

Tako je vzdihovala Sapramiška in drobila po stezi, polna črnih misli. Nobene hude zveri ni srečala, tudi zašla ni niti ni padla v potok - pa je še kar vzdihovala in stokala. Ampak glej, tamle na koncu steze se je nekaj zasvetlikalo! Da ni tole že kovačija?

“Ah, pa tudi če je kovačija,” je zajavkala miška, “pa zagotovo ni v njej nobenega kovača. Če pa je kovač vseeno notri, me gotovo sploh ne bo hotel poslušati, ampak me bo nahrulil in spodil. Oh, ko pa nimam sreče v življenju!”

Ampak kovač je bil v kovačiji in je koval. Ogenj je žarel, kovač pa je z velikim kladivom udarjal po razžarjenem rezilu sekire na nakovalu. Uh, kakšen trušč, kakšen ropot! In kako je bilo v kovačnici vroče!

Zdaj pa je Sapramiška zbrala pogum in zacvilila:

“Hej, kovač! Me slišiš, kovač? Nekaj bi te vprašala, kovaaač!”

Kovač je seveda v vsem hrupu ni mogel slišati. Pa je Sapramiška zbrala še več poguma. “Kar bo, pa bo,” si je rekla in splezala kovaču navzgor po hlačnici, potlej pa še po rokavu njegove prepotene srjace. Na kovačevem ramenu je zakričala, kolikor ji je dal tenki mišji glasek.

“Kovaaaač! Poslušaj me, kovač!”

Kovač se je zdrznil in nehal kovati. Ko je zagledal miško na svoji rami, se je tako gromko zakrohotal, da je miško skoraj odpihnil s svojo mogočno sapo.

“Glej jo, miško,” se je smejal, “kaj pa počneš na moji rami? Kaj ne vidiš, da imam delo, dol se spravi!”

“Kovaaaač,” je zavpila Sapramiška. “Tvojo pomoč potrebujem! Jaz sem namreč najbolj nesrečna miška, kar jih je kdaj živelo! Vse mi gre narobe, nesreča me lovi na vsakem koraku! Ampak žabica Regica je rekla, da je vsak svoje sreče kovač, zato sem prišla k tebi, da bi mi pomagal skovati mojo srečo!”

Kovač se je nekoliko zresnil in rekel:

“Če je pa taka, miška, bova že uredila stvar.”

In je dal Sapramiški drobčen košček železa. Iz drugega koščka, ki ga je pridil na debel žebelj, pa ji je skoval majceno kladivce. Pa še majhno nakovalce ji je pripravil - in miška je začela kovati. Uh, to je bilo pa težko! Tačice so ji kar omahnile.

“Pretežko je,” je zajavkala.

“Seveda je težko,” je pokimal kovač, “zato pa moramo biti kovači močni, in pa vztrajni. Ne smemo že pri prvem udarcu odnehati. Le kujva, miška. Do jutra morava z delom končati.”

In Sapramiška je spet začela kovati. Vztrajno je udrihala po svoji železni drobtinici, dokler železce ni začelo dobivati prav zanimive oblike - vse bolj in bolj je začelo postajati podobno drobnemu srcu. Brez počitka sta kovač in miška garala do prvega svita. Tedaj se je miška upehana sesedla na nakovalo. In kljub izčrpanosti je čutila, kako jo začenja preplavljati nekaj, kar je bilo na vso moč podobno sreči.

“Poglej, kovač,” je zaklicala, “poglej mojo srečo!”

“Tole, praviš, da je sreča? Tole malo srcece, praviš, da je tvoja sreča? Hej, miška, bo že držalo, če ti tako praviš.”

“Prav gotovo je to moja sreča,” se je zahihitala Sapramiška. “Ali bi se sicer počutila tako srečno, če to ne bi bila sreča? Zdaj vem, da imam srečo, ker sem si jo sama skovala!”

Kovač je pokimal in zabrundal:

“Naj vidim, če je že dosti ohlajena, ta tvoja sreča. Kar v redu bo, lahko si jo

odneseš. Jaz pa ležem k počitku. No, srečno, miška!"

In Sapramiška jo je ubrala po stezici proti domači jasi. Seveda je bila zelo utrujena, pa se ni nič menila za to. Pritiskala je svojo skovano srečo na prsi in se veselila njene teže - je vsaj zares čutila, da jo ima! In ker ni srečala nobene krvoločne zveri, je bila še bolj prepričana v svojo srečo.

Breg ob potoku je bil poledenel in spolzek.

"Paziti moram, da mi ne spodrsne," si je rekla miška, "ampak ker imam srečo, mi seveda ne bo spodrssss ..."

In seveda ji je spodrsnilo in čofnila je v narasli potok. Njena sreča jo je sicer vlekla na dno, ampak miška je ni spustila, odločno je cepetala in se končno rešila na breg.

"O, kakšna sreča" je zavpila "da sem se rešila iz deročih valov! Še sreča, da ne piha veter, sicer bi se lahko še prehladila in umrla!"

Zapihal je leden veter. Miško je zmrazilo.

"Kakšna sreča, da piha veter, tako se bom prej posušila," si je rekla. "Zdaj pa le brž domov! Res da je moja kočica podrta, ampak pod kakšen tram se bom že stisnila za prvo silo, da si odpočijem. Še sreča, da je vihar podrl samo polovico hiške!"

Ampak - ko je prišla na jaso!

Tu je bil pravi živzav! Zajec je poprijemal deske, Regica je podlagala močne veje, šoja je nabirala trske, veverica čistila vhod v shrambo!

"Kaj pa počnete," je zaklicala Sapramiška, "kaj naj vse to pomeni?"

"Saj vidiš, kaj počnemo," so ji odgovorili. "Kočico je treba popraviti, učvrstiti vogale, na novo pokriti z lubjem, pa podpreti razsute stene, tvoja kočica bo trdna kot skala, Sapramiška."

"Menda ne bomo dopustili, da boš prezimila na prostem, ne?" je zagodrnjal zajec.

Veverica se je miški prisrčno nasmejala:

"Kolikokrat sem se pri tebi najedia lešnikov! Ali naj te zdaj pustim na cedilu, ali kako?"

Šoja je zavreščala:

"Ko sem zgubila jajce, si ga ti našla in mi ga prinesla nazaj! Tega ti nikoli ne pozabim, Sapramiška!"

Sapramiška dolgo ni prišla do besede. Potlej pa je zašepetala:

"Ja, to je tista prava sreča - imeti prijatelje. Večje sreče si sploh ni mogoče predstavljati. Regica, prav si imela, odkar sem si skovala srečo, sem čisto zares srečna miš."

In kaj je rekla modra žaba Regica? I, da je tudi prijateljstvo sreča, ki jo je treba kovati in skovati skupaj. Potlej so še enkrat vsi krepko poprijeli - in kočica je bila končno podprta in pokrita. Lahko bi rekli, da je bila čisto taka kot nova

- ampak ne, bila je veliko lepša, kajti Sapramiška je na vhodna vrata pritrčila svojo skovano srečo - bleščече novo skovano srčece.

“Zdaj pa vsi noter,” je zaklicala, “imeli bomo pojedino!”

In tako je tudi bilo. Vsi so se dosita najedli lešnikov, zrnja, orehov in posušenega jagodičevja. Kajti na srečo so bile Sapramiškine zaloge vse prej kot skromne!

“Kakšna sreča, da imam srečo,” si je rekla Sapramiška, ko je spet ostala sama v obnovljeni kočici.

Pa še res je.

SAPRAMUISJE'S GELUK

VERTAALD DOOR MAARTJE DOENS & CÉLINE SIMOENS

MENTOR: TANJA MLAKER

Zorgeloos stond Sapramuisje voor haar gammele hutje te zingen. Een kille wind raasde door het grasveldje in het bos en dreef hele wolken herfstbladeren voort. Toen kwam Sapra's oude vriendin Kwaakie het kikkertje vanonder een rapenblad bij de beek gesprongen.

“Je zingt echt mooi, lief muisje,” begon ze, “maar ben je soms vergeten wat ik je al duizendmaal gezegd heb? De herfst is aangebroken en jouw hutje is helemaal verrot en vies! Kom nu, stut deze hoek alvast met een of andere sterke tak, anders zal het hele boeltje met de eerste onweersbui gelijk ineenstorten!”

Sapramuisje fronste nors haar wenkbrauwen:

“Ik heb jou al duizendmaal gezegd om me niet meer lastig te vallen met jouw wijze raad! Ik ben een volwassen muis en ik weet wel wat ik doe. Als mijn hutje al zo lang overeind is gebleven, zal het dat in de toekomst ook wel doen. En er zijn bovendien geen onweersbuien in ons bos.”

Maar Kwaakie was echt bezorgd. Ja, het is waar, de dieren in het bos konden zich geen enkele onweersbui herinneren, maar wat niet is, kan nog komen. De wind woei steeds harder.

“Of hoor je dan niet hoe de rukwind huilt en suist in de hazelnotenstruiken,” kwaakte Kwaakie. “Zo'n hevige wind heb ik van m'n leven nog niet mee-gemaakt, en je weet dat ik hier al lang rondloop! Van toen mijn voorouders naar dit bos verhuisden en sindsdien zijn er al vele jaren verstreken...”

Sapramuisje stampte woedend op de grond.

“Ah zo, hier gaan we weer, heb ik die eindeloze vertelsels over jouw voorouders nu al niet duizendmaal moeten aanhoren? Het is te koud om te staan kletsen, Kwaakie, neem me niet kwalijk, maar ik ga liever naar binnen. Da-ag!”

Sapramuisje glipte haar huisje binnen en smakte de deur achter zich dicht. Kwaakie zag in dat ze zich ook beter zou verschuilen onder haar rapenblad.

Oef, maar de wind woei heftiger en heftiger, floot, huilde en gierde. Opeens was het beginnen sneeuwen, het werd donker en de sneeuwstorm raasde door het bos. Er was een krakend geluid hoorbaar, afgewisseld met de kreten van het doodsbanige Sapramuisje. Langzamerhand viel de storm stil, maar o wee, Sapramuisje's huisje was vernield, verwoest, naar de vaantjes... Sapramuisje kroop vanonder de hoop kapotte planken, die vroeger haar huisje moesten voorstellen. O, wat gilde en krijste ze:

"Wat een tegenslag, voor mij, wat een kommer en kwel! Ik blijf achter zonder een dak boven m'n hoofd, o wee, o wee! En mijn voorraadplek vol graankorrels is nu bedolven onder hout! Waar zal ik leven, wat zal ik eten? O wee, o wee!"

Haar wanhopige kreten trokken de aandacht van haar kennis, het konijn.

"Jeetje, wat vreselijk! Arm, ellendig muisje!" gilde het konijn. "Allen hierheen, Sapramuisje's hutje heeft 't begeven!"

De nieuwsgierige gaai kwam neergefladderd en Plumistaartje de eekhoorn kwam aangewipt.

"O jemiee," krijste de gaai, "ellendig muisje, heb ik je dan niet tot vervelens toe gezegd dat je je hutje moet herstellen en versterken! Nu sta je er goed voor, nu is alles weg!"

Dit maakte Sapramuisje ziedend van woede.

"Als jullie niet van plan zijn om mij te helpen, moeten jullie hier ook niet komen lanterfantent!"

"Hoe kunnen we je dan helpen, arm muisje?" klaagde het konijn. "Hebben we dan niet altijd gezegd dat je hutje wankelt en er schots en scheef bijstaat? En waarom heb je de spleten tussen de balken niet opgevuld met dennenhars?"

"Waarom, waarom! Niets is eenvoudiger dan te vragen waarom," snauwde het muisje. "Wat gebeurd is, is gebeurd. Ik heb echt geen geluk in het leven. Het is er niet en het is er niet. Waarom leef ik in godsnaam? Wee o wee!"

"Het is nog erger dat je voorraad hazelnoten bedolven is! En je voorraad graankorrels!" merkte de eekhoorn op.

"En nóg erger is dat de kou door merg en been gaat en dat alles al met sneeuw bedekt is. Dus arm Sapramuisje zal nog bevriezen!" maakte het konijn zich zorgen.

"Ze zal bevriezen, bevriezen, dat staat vast," merkte de gaai op. "Waarom wou ze toch niet naar ons luisteren, toen wij haar waarschuwden?!"

"Loop naar de maan, jullie!!" piepte het muisje. "Het zal jullie worst wezen

als ik bevries! Wat kan het jou schelen, vraatzuchtige eekhoorn, wat er met mijn graankorrels en hazelnoten gebeurt. Jij denkt alleen aan jezelf! Laat me met rust! Scheer jullie weg! Ik wil niemand zien!”

Het konijn wou het muisje uitnodigen in zijn hol, maar toen het muisje hem bleef uitschelden, wuifde hij even met zijn poot en huppelde weg. Ook de eekhoorn was beledigd. Hij trok z'n snuit gekwetst op en van het grasveldje stooft hij het bos in. De gaai krijste nog steeds dat het diegenen die wijze raad in de wind slaan zo vergaat, waarop hij verdween tussen de takken. Er bleef enkel nog Kwaakie de kikker over, die meelevend het hoofd schudde en zuchtte:

“O, mijn arme Saprarmuisje, wat een tegenslag!”

“Inderdaad,” piepte het muisje, “en nu ga jij mij weer lastigvallen, kwaak-kwaak-kwaak, over hoe je me toch gewaarschuwd hebt?! En ik vermoed dat ik nu, zo bevroren als een ijspegel, nog zal moeten luisteren naar jouw eindeloze gekwaak over jouw voorouders, is het niet? Ga weg Kwaakie, ik moet jou hier niet! Ik heb geen zin om jouw gekwaak aan te horen. Ik heb het koud. Mijn tranen bevroren op mijn snuit. Laat me alleen. Zodat ik in de sneeuw kan gaan liggen en sterven.”

“Hé, Saprarmuisje, zeg toch niet zulke vreselijke dingen,” zei Kwaakie verschrikt. “Luister, ik zal je eens een heel erg oude wijsheid vertellen, die mijn over-over-overgrootmoeder ooit aan mij verteld heeft, toen...”

“Stop,” gromde het muisje, “ik heb geen zin in die kikkerwijsheden. Ga weg!”

“Ik zal je enkel die wijze raad meegeven, muisje, en daarna zal ik weggaan,” zei Kwaakie. “Wanneer je het ongelukkigst bent, denk er dan aan dat ieder de smid is van z'n eigen geluk.”

“Welke smid?” brulde het muisje. “Jij hebt ze, denk ik, niet allemaal meer op 'n rijtje.”

“Ik heb ze nog allemaal op 'n rijtje!” kwaakte Kwaakie beledigd. “Als je geluk wilt, moet jij zelf de smid zijn. Hij die smeedt, noemt men een smid. Heb je het begrepen, muisje?”

“Klets niet en ga weg,” zei Saprarmuisje nors. “Een smid, wat mogen we nog meer verwachten?!”

Maar Kwaakie stak een belerende vinger op en zei in alle ernst:

“Weet je dan niet dat er zich aan de andere kant van het bos, aan de overkant van de beek, een oude smederij bevindt? En wie zit er in een smederij? De smid, is het niet? En wat voert die smid uit? Hij smeedt, is het niet?”

Toen begon Saprarmuisje na te denken. Daarna zei ze langzaam:

“Misschien... misschien heb je dan toch gelijk. Denk je dat echt, Kwaakie...?”

“Natuurlijk denk ik dat. Ik denk dat en ik weet dat,” zei de kikker vrolijk. “Je moet nu meteen naar de smederij gaan! Nu meteen!”

Maar het muisje had schrik van zo'n lange reis. Ze schudde haar hoofdje en slaakte een diepe zucht.

Maar Kwaakie gaf niet zo snel op, o nee, ze schreeuwde:

“Wees moedig, Sapramuisje, wees moedig! Ga snel op weg, voor het donker wordt! Kijk, dat paadje langs de beek zal je naar de smederij aan de andere kant van het bos leiden. Hup, weg ermee!”

Het was een makkie voor het kikkertje om Sapramuisje een goede reis te wensen, een makkie om het doodsbanige muisje vaarwel te wuiven. Maar een onbekend pad te volgen door het donkere bos, dat is geen lachertje. Kwaakie moest naar haar huis terugkeren om haar huishouden op orde te stellen. Sapramuisje bleef moederziel alleen achter aan de oever van de beek. Wat spookte er toch allemaal in haar hoofdje rond! Misschien zal ik op één of ander bloeddorstig beest stuiten, dacht ze. Hé, wat ritselde daar? Ach, het was maar sneeuw die van een tak gleed... Wat als ik verdwaal en eeuwig in het bos moet ronddolen? Wat als ik uitglijd op de glibberige oever en in de beek tuimel? En verdrink? En als ik niet verdrink en erin slaag de oever te bereiken, wat al bijna onhaalbaar is, dan zal er een ijskoude wind opsteken, waarna ik verkouden word en doodga... Och ik heb geen geluk, geen geluk...

Zo trippelde Sapramuisje zuchtend langs het pad, vervuld van nare gedachten. Ze kwam geen eng beest tegen, noch verdwaalde ze of plonsde ze in de beek, maar toch bleef ze zuchten en grienen. Maar kijk, daar, op het eind van het pad licht iets op! Zou de smederij echt daar al zijn?

“Ach, maar zelfs als het de smederij is,” snikte het muisje, “zal er daar wel geen smid te vinden zijn. En zelfs als hij daar toch binnen is, zal hij niet naar mij willen luisteren. Hij zal me afblaffen en weggagen. Och, wat heb ik toch geen geluk in het leven!”

Maar de smid was in de smederij aan het smeden. Het vuur laaide op, en de smid was met een grote hamer op het roodgloeiende lemmet van een bijl, dat op het aambeeld lag aan het slaan. Wat een kabaal, wat een gedaver! En wat was het heet in de smederij!

Nu had Sapramuisje echter al haar moed bijeengeraapt en piepte:

“Hé, smid! Hoor je me, smid? Ik zou graag iets willen vragen, smiid!”

De smid kon te midden van al dat lawaai natuurlijk niets horen. Maar Sapramuisje raapte nog wat meer moed samen. “Wat gebeurt, gebeurt”, zei ze tegen zichzelf en ze klauterde naar boven langs de broekspijp van de smid, en verder langs de mouw van zijn bezweet overhemd. Vanop zijn schouder schreeuwde ze zo hard als haar iel muizenstemmetje haar toeliet.

“Smiiiiid! Luister naar me, smid!”

De smid keek verrast op en stopte met smeden. Toen hij het muisje op zijn schouder zag, begon hij zo luid te schaterlachen, dat het muisje bijna werd weggeblazen door zijn zware ademtocht.

"Wel, wel, muisje," lachte hij, "wat doe je daar nou op mijn schouder? Zie je dan niet dat ik werk heb, ga weg!"

"Smiiid," piepte Sapramuisje. "Ik heb je hulp nodig! Ik ben namelijk het ongelukkigste muisje dat ooit geleefd heeft! Alles gaat mis, bij elke stap loert het ongeluk. Kwaakie de kikker heeft me gezegd dat ieder de smid is van z'n eigen geluk, daarom ben ik naar jou gekomen, zodat je mij zou helpen mijn geluk te smeden!"

De smid luisterde nu wat serieuzer en zei:

"Als dat inderdaad zo is, muisje, zullen we dat voor elkaar krijgen."

En hij stopte Sapramuisje een piepklein stukje ijzer toe. Uit een ander stukje, dat hij vastgemaakt had aan een dikke spijker, smeedde hij voor haar een petieterig hamertje. Verder maakte hij nog een klein aambeeldje voor haar – en het muisje begon te smeden. Oef, wat was dat lastig! Haar kleine pootjes konden het gewoonweg niet aan.

"Het is te lastig," klaagde ze.

"Natuurlijk is het lastig," knikte de smid, "dat is waarom wij smeden sterk moeten zijn, en volhardend. We mogen niet opgeven meteen na de eerste slag. Laten we smeden, muisje. Tegen morgenvroeg moet ons werk af zijn."

En Sapramuisje begon opnieuw te smeden. Ze begon noest te hameren op het klompje ijzer tot het een werkelijk interessante vorm begon te krijgen: het begon beetje bij beetje op een piepklein hartje te lijken. Zonder uit te rusten zwoegden de smid en het muisje tot het ochtendgloren. Toen zakte het muisje afgepeigerd ineem op het aambeeld. En ondanks de uitputting, voelde ze hoe ze overweldigd werd door iets wat heel sterk leek op geluk.

"Kijk eens, smid!" schreeuwde ze. "Kijk eens naar mijn geluk!"

"Dus je zegt dat dit geluk is? Je zegt dat dat kleine hartje jouw geluk is? Mij best, muisje, als jij het zegt, zal het zo zijn."

"Inderdaad, het is zeker en vast mijn geluk," begon Sapramuisje te giechelen. "Zou ik me anders zo gelukkig voelen, mocht dit mijn geluk niet zijn? Nu weet ik dat ik geluk heb, omdat ik het zelf gesmeed heb!"

De smid knikte en bromde:

"Laat ik eens kijken of dat geluk van jou al voldoende afgekoeld is. Zo, het is in orde, je mag het meenemen. Ik ga rusten. Veel geluk, muisje!"

En Sapramuisje ging op weg langs het pad, dat naar de vertrouwde open plek in het bos leidde. Natuurlijk was ze heel moe, maar dat deerde haar niet. Ze drukte haar gesmede hartje tegen de borst en genoot van zijn gewicht. Eindelijk voelde ze dat ze haar geluk echt in handen had! En aangezien ze op

geen enkel bloeddorstig beest stuitte, was ze des te meer overtuigd van haar geluk.

De oever langs de beek was ijzig en spekglad.

“Ik moet erop letten dat ik niet uitglijd,” zei het muisje tegen zichzelf, “maar aangezien ik het geluk heb, zal ik zeker en vast niet uitgllliiiiij... “

En natuurlijk gleed ze uit en viel ze met een plons in de vervaarlijk klot-sende beek. Haar geluk had haar evengoed naar de bodem kunnen doen zinken, maar het muisje liet haar geluk niet los. Vastberaden spartelde ze tot ze tenslotte veilig de oever bereikte.

“O, wat een geluk,” juichte ze, “dat ik me heb kunnen redden uit die razende golven! En wat een geluk dat de wind niet waait, anders zou ik kunnen ziek worden en doodgaan!”

Een ijskoude wind stak op. Het muisje rilde van de kou.

“Wat een geluk dat de wind waait, op die manier zal ik sneller droog worden,” zei ze tegen zichzelf. “Nu moet ik spoedig naar huis! Het is waar, mijn hutje is dan wel vernield, maar ik zal me alvast onder een balk wurmen als eerste toevlucht om wat uit te rusten. Wat een geluk toch dat de wind slechts de helft van mijn huisje vernield heeft!”

Maar, toen ze aankwam bij haar huis!

Wat was het daar een drukte van jewelste! Het konijn was bezig met de planken, Kwaakie legde sterke takken neer, de gaai zocht splinters bijeen, de eekhoorn maakte de ingang van de provisiekamer schoon!

“Wat doen jullie,” riep Sapramuisje, “wat heeft dit alles te betekenen?”

“Je ziet toch wat we doen,” antwoordden ze haar, “jouw hutje moest gerepareerd worden, de hoeken moesten versterkt worden, het moest opnieuw bedekt worden met boomschors, de kapotte muren moesten gestut worden, jouw hutje zal zo stevig als wat zijn, Sapramuisje.”

“We kunnen uiteraard niet toestaan dat je in de buitenlucht overwintert, is het niet?” snibde het konijn.

De eekhoorn glimlachte hartelijk naar het muisje:

“Hoe vaak heb ik bij jou niet hazelnoten gegeten tot mijn buikje rond was?! En nu zou ik je laten stikken, of wat?”

De gaai tsjirpte:

“Toen ik eens een ei verloren had, heb jij het gevonden en naar mij teruggebracht! Dat zal ik nooit vergeten, Sapramuisje!”

Sapramuisje kon lange tijd geen woord uitbrengen. Tenslotte fluisterde ze:

“Ja, dit is het ware geluk: vrienden hebben. Een groter geluk kan ik me gewoonweg niet voorstellen. Je had gelijk, Kwaakie, sinds ik mijn geluk gesmeed heb, ben ik werkelijk een gelukkige muis.”

En wat had de wijze kikker Kwaakie daarop te zeggen? Wel, dat ook vriendschap geluk is, dat moet gesmeed worden en dat je deze samen moet smeden. Daarna gingen ze er allemaal nog eens stevig tegenaan, en het hutje was eindelijk gestut en overdekt. Je zou kunnen zeggen dat het zo goed als nieuw was, maar nee, het was nog veel mooier, aangezien Sapramuisje aan de voordeur haar zelf gesmede geluk had opgehangen: het glinsterende, vers gesmede hartje.

“Kom nu allemaal binnen,” riep ze, “we maken er een feest van!”

En zo geschiedde. Allen aten hun buikje rond aan hazelnoten, granen, noten en gedroogde aardbeiplant. Wat een geluk dat Sapramuisje's voorraad verre van gering was!

“Wat een geluk, dat ik geluk heb,” zei Sapramuisje tegen zichzelf, toen ze alleen achterbleef in haar opgeknapte hutje.

En zo is dat.

KOKOKOŠKA EMILIJA

SVETLANA MAKAROVIČ

Vvelikem kokošnjaku na koncu vast je živelo trinajst kokosi. Same dobre nesnice, kot se je rada pohvalila njihova gospodinja, saj se je vsak dan dosita najedla njihovih jajc. Pa tudi dokaj drago jih je prodajala tistim sosedam, katerih putke niso bile tako pridne kot njene.

Trinajst kokoši, se pravi dvanajst navadnih in ena pametna. Tista najmanjša, s pernatimi hlačkami in z rožo postrani, kokoska Emilija, tista je bila pa zares še pa še brihtna živalca. Malce je sicer jecljala, zato so jo klicali kokokoška namesto kokoška, ampak to ji je se pristajalo. Posebno še, ker si je zmeraj izmislila kaj novega. Bistra glavica pod copko, ni kaj. Da ne boste mislili, da so vse kokoši neumne, o kje pa!

Vsako jutro je gospodinja prišla v kurnik, segla s poželjivo roko v topla, temačna kokošja gnezda in pobrala sveža jajčka. Prav nalahko si je naložila vseh trinajst jajc v predpasnik in odšla, ne bev ne mev.

Kokoši so brezbrizno brskale po zemlji, iskale črve, koruzna zrna in žuke, pa sem in tja malo kokodajsnile. Mala Emilija pa je vsako jutro še dolgo strmela izpod nasršene čopke za gospodinjo in jezno godrnjala:

“Vsaj hvala bbbi lahko rekla, ne? Le kakakaj bi jo stalo, če bi nas vsaj malo popohvalila? Najbrž mmmisli, da je nesti jajca čisto preprosto. Ppppa naj sama poposkusi!”

“Kakokoko, kakokoko? Eh, nikar ne bodi sitna,” so ji odgovarjale sestre. “V življenju je pač takokokoooo. Taka je pač kokošja usoda ...”

Pa so brskale naprej in topo mežikale v sonce.

Mala Emilija pa je razmišljala in razmišljala. Ko pa je to noč proti jutru kot ponavadi začutila, da bo znesla jajce, jo je prešinila neka zanimiva misel.

Ko je bilo jajce znešeno, ga je Emilija nekaj časa zamišljeno ogledovala, potlej pa zamrmrala:

“Kakakakšno lpeo jjaajce. Ali ga ni škokokoda za našo gogospodinjo, kki mi zzanj nnniti hvala nne bo rekla!”

S konico kljuna je narahlo piknila v jajce. Pa še enkrat. Pa še malce močneje. V jajcu je zazijala luknjica. Prijetno je zadišalo. Emilija je s kljunom razširila luknjico in začela pokušati sveži beljak.

“Mmm, ni ssslabo,” je čisto potihem kokodajsnila. Srkala je še naprej in prišla do rumenjaka. Oho, to je bilo šele okusno! Emilija je bila vsa navdušena. Pojedla je jajce, in ker je bila pametna kokokoška, je s kljunem zdrobila tudi lupino in jo pozobala. Zadovoljna je poletela na gred in spala vse do sončnega vzhoda.

Ko je to jutro gospodinja stopila v kurnik, je naštelala samo dvanajst jajc.

No, lepa reč! Ogledovala si je kokoši eno za drugo in poskušala uganiti, katera ni znesla jajca. Pa kaj, ko so vse putke samo zaspano in trapasto strmele vanjo - brihtna Emilija pa tudi.

Gospodinja je slabe volje odšla v hišo, kokoši pa so se začele razburjeno zaletavati druga v drugo:

“Katera ni znesla jajca? Sramota! Jaz sem ga znesla, najbrž ga ti nisi!”

“Znesla sem ga, pa še velikega, da veš! Kakokoko si upaš, pa ravno ti, ki neseš tako drobna jajca!”

To je bilo hude krvi! Kar steple so se! Le mala Emilija se je samo tako zaradi lepšega malo ščeperila in se delala hudo, v resnici je bila pa na vso moč zadovoljna.

Odtlej si je Emilija vsako noč pred jutrom privoščila sveže jajce in skrbno pospravila tudi lupine. In ker so jajčka dobra in krepilna hrana, je Emilija postajala dan za dnem krepkejša in lepša. Perje se ji je lesketalo kot svila, čopka se ji je razkošatila in izzivalno postrani štrlela v zrak, njene hlačke so bile mehke in puhaste kot še nikoli poprej, kakšna čedna kokokoška je postala! Nazadnje se je sosedov petelin, ki je prišel na obisk, tako zaljubil vanjo, da je hotel obskakovati samo še njo. Seveda so se druge kokoši zaradi tega počutile užaljene in prizadete, kako tudi ne!

Gospodinja pa ni in ni mogla ugotoviti, zakaj je zjutraj v gnezdu samo dvanajst jajc. Postajala je živčna in razdražljiva. Jajca ji sploh niso več teknila, v obraz so se ji začele risati gube in začela je hujšati. Nekega dne ji je mož kar naravnost rekel, da mu ni nič več tako všeč kot prejšnje čase.

"Tako lepo okrogla in fletna si bila"... je godrnjal, "pa tudi smejala si se rada. Zdaj si pa vedno bolj podobna kislici!"

To je bila žena huda! Ampak stvar je šla zmeraj na slabše. Zdaj se je gospodinja že ponoči prebujala in razmišljala, katera kokoš ji takole nagaja. Nekoč ni zdržala, potresla je moža za uho in zašepetala:

"Poslušaj, stari! Če ugotovim, katera kokoš ne nese jajc, ji bom zavila vrat!"

Mož se je zbudil, prestrašeno izbuljil oči, ker pa je bil od spanja še čisto omotičen, je ženine besede žal narobe razumel.

"Kaj, vrat mi hočeš zaviti!? Lepa žena si mi ti! Le čakaj!"

In še preden mu je žena razložila svojo odločitev, jo je zgrabil in ji primazal dve krepki čez hrbet! To je bilo jokanja in očitanja in razlaganja opravičevanja, preden sta spet zaspala!

Naslednjo noč se je gospodinja prebudila s krikom: "Trinajsto jajce, kje je trinajsto jajce?!"

"Pomiri se no," je zagodrnjal mož. "Kaj pa je eno jajce!"

"Trinajst kur krmim, trinajst jajc hočem," je vpila gospodinja. In pri tem je skakala do stropa v svoji pikčasti spalni srajci. "Kje je trinajsto jajce? O, ko bi vedela, katera kura je tako nesramna! Takoj bi jo zaklala, zadavila, pobila, zdrobila in skuhalo in požrla! Prekleta naj bo, katerakoli že je!"

Kokokoška Emilija pa je ravno tedaj mimo in zbrano pospravljala svoj jajček. Žal ji je bilo le, da se ne more oblizniti po tako dobrem zajtrku. Tatatako jje ppač, če imaš kkkkljun, je pomislila.

Zjutraj je gospodinja nesla putkam dvakrat toliko piče kot doslej. Mislila si je pač, da morebiti potrebujejo več hrane in da bo tako spet prišla do trinajstega jajca, če bo perutnino natrpala s pičo.

In zares se je nekega jutra Emilija tako najedla koruznega in ovsenega zrnja, da je naslednje jutro pustila svoje jajce nedotaknjeno. Gospodinja je bila potlej seveda na moč vesela. Od samega veselja nad trinajstim jajcem je trinajstkrat skočila čez plot, to je pa za zajetno žensko kar nekaj! Ampak da bi rekla pridnim putkam vsaj prijazno besedico, to ji niti na kraj pameti ni padlo. In Emilija je spet jezno gledala za njo izpod nasršene čopke.

Gospodinja si je oddahnila. Zvečer je dala kokošim bolj pičel obrok hrane - in naša bistra Emilija je svoje jajce pred svitom spet pojedla.

Nekoč pa se je neka kokoš vendarle zbudila, ker je zaslišala nekakšno škrebljanje zraven sebe. Odprla je oči in v poltemi zagledala Ernilijo, ki je s slastjo pospravljala svoje jajce.

"Kakokoko? Kaj pa počneš?" se je začudila.

"I, kaj neki, saj vidiš, mmmenda nnisi ssslepa," je zagodnjala Emilija.

Sestra je bila tako presenečena, da ji je nehote zdrknilo jajce iz zadka, čeprav ga sploh še ni nameravala znesti - in jajce je padlo na tla, še preden je

putka utegnila počepniti. Pa se je jajce razbilo in se razlilo po tleh. "Kkkkaj pa čččakaš?" je šepnila Emilija. "Ppppojej ga pppa dddober tek!

Sestra si ni dala dvakrat reči. Z užitkom je pojedla razbito jajce, Emilija pa ji je pomagala pospraviti še lupine. Potlej sta si zarotniško pomežiknili in sřrfotali na gred.

Tako je zjutraj gospodinja našla samo enajst jajc. Znorela je. Pulila si je lase. Hotela se je zadaviti s trakom lastnega predpasnika. Praskala je z nohti po umazanem zidu kurnika. Vreščala je balkanske kletvice, vrgla je lastnemu možu koruzen storž v glavo in se od samega obupa začela mazati po glavi s kurjimi dreki.

Med kokošmi se je stvar z nočnimi pojedinami razvedela, ker si kokoši med sabo vse povedo. Naslednjo noč je vsaka putkapojedla svoje jajce - in zjutraj so bila vsa tri gnezda prazna, prazna, prazna! Niti enega jajca! Niti koščka lupine! Nič, ali veste, kaj se pravi nič?!

Zjutraj, joj, jutraj, ko je gospodinja prišla v kurnik in stegnila roko v prvo gnezdo ... pa se v drugo ... pa se v tretje ...!

Najprej je onemela in je pol ure stala kot kip na sredi kurnika in lovila sapo. Potlej, ko je bila zajela zadosti sape, potlej je pa spustila tak krik, ampak že tak krik, da sploh ne vem, kako naj vam ga opišem! Lahko sicer poskusim, ampak že vnaprej vem, da mi ne bo uspelo. Torej: gospodinja je tako zavreščala, da je listje na drevju v hipu porumenelo in se začelo sušiti, šipe v oknih vseh vaških hiš so popokale, po vseh hišah so se ustavile vse ure. V šoli je učiteljica na vsem lepem začela govoriti po francosko, čeprav o francoščini še nikoli ni imela pojma, otrokom je iz ušes začela rasti špinača, traktorju na njivi so počile vse štiri gume! Gospodinjin krik pa je naraščal in naraščal in postajal vse višji in vse bolj prediren. Oblaki na nebu so se obarvali zeleno in začeli pluti v norih krogih sem in tja, cerkveni zvonik se je zvil kot gosonica, v pekami so se vse štruce postavile pokonci, potok je začel teči nazaj jn ribe v njem so začele po žabje kvakati! Še kaj? Še! Sosedov maček jo je s tako naglico ucvril v polje, da so se mu tace zavozlale v voz, skotalil se je po tleh in začel jesti regrat! Kravam je iz vimen začela teči namesto mleka goveja juha! Gospodinjin mož si je v naglici poveznil na glavo straniščni pokrov in tekel v bližnji trg po zdravnika. Gospodinja pa je še kar vreščala, vreščala, vreščala. Edino gasilci se niso dali zmesti, vsaj ne povsem. Zavpili so: "Na čomop.. namesto: "Na pomoč," vendar so se takoj znašli, pridrveli so z brizgalno, saj veste, pri gasilcih gre vse na hitro, takole, "mi ne vprašamo, kje gori pa kaj gori, mi kar pridemo pa špricarno", usmerili so brizgalno v kričečo gospodinjo in spustili vanjo močan curek vode - in v hipu je utihnila. Debelo je pogledala okoli sebe, ko da bi se bila pravkar prebudila, in rekla:

"O, Fonza! Kako imaš lep ovratnik!"

Fonza je bil najlepši gasilec daleč naokrog, imel je modre oči pa rdeče lase in gospodinja ga je že od mladih nog sem rada videla. Ko se je pa Fonza še prav prijazno nasmejal in pokazal zlat zob v ustih, se je gospodinja čisto pomirila, čeprav je bila čisto premočena od nog do glave, pa njene kokoši seveda tudi.

Povabila je vso gasilsko četo v hišo in jim prijazno postregla s kruhom in jabolčnikom.

“Saj bi vam prav rada jajca ocvrta,“ je potožila, “pa so moje putke nehale nesti. Ne vem, kaj jih je prijelo.”

“Mogoče potrebujejo več hrane,” je rekel gasilec Blaž. Temu je šlo namreč zmeraj po glavi le, kako bi se čimbolj najedel, čeprav je bil že zavaljen kot sodček.

“Hrane imajo na ostajanje,” je odvrnila gospodinja.

“Mogoče se bojijo lisice?” je ugibal gasilec Boštjan, ki je bil bolj plašne narave.

“Kje neki, kurnik je trdno ograjen,” je zamahnila z roko gospodinja. “Kaj pa, če jim je dolgčas,” je dejal gasilec Polde, ki je zmeraj mislil le na zabavo.

“Dolgčas?” je vzkliknila gospodinja. “Kje pa, saj jim vsak teden prinesem sosedovega petelina na obisk, in to kakšnega!”

Sinjeoki Fonza pa je ves čas razmišljal in držal prst na čelu. Potem je vstal, stopil h gospodinji, čisto blizu, ji pogledal globoko v oči in z žametnim glasom dejal:

“Mogoče pa vaše kokoške potrebujejo več prijaznosti? Mogoče jim morate kdaj reči kakšno lepo besedo?”

Kajti lepi Fonza je dobro vedel, kakšno moč ima prijazna beseda.

Gospodinja je strmela vanj z odprtimi usti in kar mokre oči je dobila.

“Najbrž ... najbrž imaš prav,” je nazadnje dahnila. In bogve kako dolgo bi ta lepi razgovor še trajal, če ne bi ravno takrat prilomastil domov gospodinjin mož. Če se še spominjate, je bil odhitel v bližnji trg po zdravnika, ko je gospodinja tako zavreščala. Po poti pa sta oba z zdravnikom stopila v oštarijo. Zdravnik se je tako nacedil domačega žganja, da sploh vstati ni mogel, zato je kar obsedel ob oknu in brundal nespodobne pesmi; gospodinjin mož pa se je vendarle podviral proti domu. Malo ga je skrbelo, kako je z ženinim zdravjem, malo pa tudi, kakšen joj bo naredila, ker se bo vrnil tako grdo okajen.

Vstopil je v izbo in zarohnel: “Kaj je zdaj?”

Brž so mu vse pojasnili, potlej so se pa gasilci zmotali nazaj v svoj gasilski dom. Gospodinja se je brž preoblekla v suho obleko, si naredila svež, zlikan predpasnik in odšla v kokošnjak.

“Kako je, kokoške?” je nagovorila začudene putke. “Kako se kaj imate? Vam je kaj dolgčas? Kako da mi ne podarite nobenega jajčka več, ali ste kaj

nejevoljne name ali kako?"

Nasula jim je slastnega zrnja in odšla v hišo. Kokoške so se osuplo spogledovale in kimala:

"Takokoko je prav, takokoko!"

Mala Emilija je veselo poskakovala in kokodakala:

"Kokokolikokrat sem že rekla, dda jo bbbo izučilo! Kokokolikokrat!

No, bbbomo vividele jujutri zjutra, kakakaj bo!"

Ponoči so putke svoja jajčka prihranile za gospodinjo. In ko je ženska zjutraj stopila v kurnik, je našla v gnezdh trinajst velikih, svežih jajc. "O, hvala, drage moje," je zaklicala. "To je pa zelo lepo od vas!" Nasula jim je poln pehar najboljša piče - in odtlej je bilo vsak dan tako.

Vsako jutro je gospodinja rekla vsaki putki posebej: "Hvala za jajček. Za jutri se pa spet priporočam!"

Kokoškam se je imenitno godilo, gospodinji tudi, le še enkrat se je zjutraj pozabila zahvaliti za jajce, pa ga naslednje jutro od kokokoške Emilije ni dobila - in to jo je za zmeraj izučilo. Če ti nekdo nekaj podari, te res ne bo konec, če mu rečeš hvala, ne res?

Kokokodak!

K-K-KIPJE EMILIE

VERTAALD DOOR MELANIE VANOVERBERGHE & LIESBETH SCHATTEMAN

MENTOR: TANJA MLAKER

In een groot kippenhok op het einde van een dorp leefden dertien kippen. De allerbeste legkippen, zoals de vrouw des huizes graag pochte, want elke dag at ze haar buik vol met hun eieren. En ze verkocht hen ook tegen een flinke som aan de buren, van wie de hennen niet zo flink waren als de hare.

Dertien kippen, het is te zeggen, twaalf normale en één pientere. Deze kip, de kleinste, met verenbroekje en een schuine kam, kipje Emilie, deze kip was echt een heel slim diertje. Ze stotterde dan wel een beetje, waardoor ze haar k-k-kipje noemden in plaats van kipje, maar dat ging haar wel af. Vooral dan omdat ze steeds met iets nieuws afkwam. Er zat een snugger kopje onder die kam, dat stond als een paal boven water. Want denk nu niet dat alle kippen dom zijn, allesbehalve!

Elke ochtend ging de vrouw des huizes naar het kippenhok, reikte met haar hand gretig in de warme, donkere nesten en verzamelde de verse eitjes. Zeer voorzichtig legde ze alle dertien eieren in haar schort en ging weg, zonder

ook maar één woord te zeggen.

De kippen scharrelden wat doelloos rond, op zoek naar wormen, maïs en kevers, en af en toe kakelden ze wat. De kleine Emilie daarentegen staarde elke dag vanonder haar borstelige kam de vrouw des huizes lange tijd na en morde boos:

“Een dankuwel z-z-zou er tenminste toch wel afkunnen, niet? W-w-wat zou het haar nu kosten om ons een co-complimentje te geven? Ze d-d-denkt vast, dat eieren leggen iets doodeenvoudigs is. D-d-dat ze het dan zelf p-probeert!” “K-k-kukeleku, k-k-kukeleku wees nou niet zo nukkig”, zeiden haar zussen. “Dat is het leven ko-ko-koooot. Dat is het lot van ons kippen...” En ze gingen door met rondscharrelen en wezenloos knipperden ze met hun ogen in de zon. Maar kleine Emilie piekerde en piekerde. Toen ze die nacht tegen de ochtend zoals gewoonlijk voelde, dat ze een ei zou leggen, kreeg ze opeens een interessant idee. Toen ze het ei gelegd had, keek Emilie er een tijdje bedachtzaam naar, vervolgens murmelde ze:

“K-k-kijk nu eens wat voor een mooi eitje dat is. Is het niet een c-c-com-plete schande om het aan onze bazin te geven, d-d-die er zelfs geen d-d-danku voor zal zeggen!”

Met het topje van haar bek pikte ze lichtjes in het ei. En nog een keer. En dan nog een keer, nu iets harder. In het ei verscheen nu een klein gaatje. Het rook best lekker! Emilie maakte met haar bek het gaatje nog wat groter en begon het verse eiwit te proeven.

“Hmmm, n-n-niet slecht,” kakelde ze stilletjes. Ze sipte nog wat verder en kwam toen tot het eigeel. Nou nou, dat was pas lekker! Emilie was wild enthousiast. Ze at het ei helemaal op, en aangezien het een pienter k-k-kipje was, verpulverde ze met haar bek ook de eierschaal en pikte deze helemaal op. Voldaan streek ze neer op haar stok en sliep tot de zon opkwam.

Toen de vrouw des huizes die ochtend binnenkwam in het kippenhok, vond ze maar twaalf eieren. Nou, wat was me dat voor iets! Ze bekeek alle kippen, de één na de ander, en probeerde te raden, welke geen ei had gelegd. Maar hoe kon ze dat nou, wanneer alle hennen haar compleet slaperig en dommig aanstaarden – zo ook de slimme Emilie natuurlijk.

De vrouw des huizes ging slecht gezind terug naar het huis en de kippen begonnen wild tegen elkaar te stampen:

“Wie heeft er geen ei gelegd? Wat een schande! Ik heb er één gelegd, maar jij waarschijnlijk niet!”

“Ik heb er één gelegd, en nog een grote ook, moet je weten! H-h-hoe durf je, want jij bent het net die zulke zielige eitjes legt!”

Was me dat een gebekvecht! Ze gingen zelfs op de vuist! Enkel onze kleine Emilie schudde, gewoon voor de schijn, met haar verenvacht en gedroeg zich

woest, terwijl ze in werkelijkheid heel erg tevreden was.

Van dan af aan trakteerde Emilie zich elke nacht voor de ochtend op een vers eitje en zorgvuldig ruimde ze ook de schaal op. En omdat eitjes goed en machtig voedsel zijn, werd Emilie dag na dag sterker en mooier. Haar veren glansden als zijde, haar kam groeide en stak uitdagend in de lucht, haar broekje was zacht en donzig als nooit tevoren, zo een knappe k-k-kip was ze geworden! Tenslotte werd de haan van de burens, die op bezoek kwam, zo tot over zijn oren verliefd op haar, dat hij alleen nog haar wou bezoeken. Natuurlijk voelden de andere hennen zich hierdoor beledigd en tekortgedaan, hoe zou je zelf zijn!

De vrouw des huizes kon maar niet achterhalen, waarom er 's ochtends in het nest maar twaalf eieren lagen. Ze werd nerveus en prikkelbaar. De eieren smaakten haar helemaal niet langer, ze begon rimpels te krijgen in haar gezicht en ze begon te vermageren. Op een dag zei haar man haar zelfs nogal rechtuit, dat ze hem helemaal niet meer zo beviel als vroeger. "Zo mooi mollig en knap was je," mopperde hij, "en je lachte ook graag. Nu ben je meer en meer een zuurpruim aan het worden!"

Dat maakte de vrouw woest! Maar het ging van kwaad naar erger. Nu werd de vrouw des huizes ook 's nachts wakker en bleef zich afvragen, welke kip haar zo teisterde. Op een keer kon ze zich niet beheersen, ze schudde haar man en fluisterde in zijn oor: "Luister, ouwe! Als ik heb uitgedokterd, welke kip geen eieren legt, dan wring ik haar de nek om!"

Haar echtgenoot werd wakker, opende verschrikt zijn ogen, en omdat hij van de slaap nog helemaal suf was, verstond hij de woorden van zijn vrouw jammer genoeg verkeerd.

"Wat, je wil mij de nek omwringen!? Jij bent mij een mooie vrouw! Wacht maar!" En nog voordat zijn vrouw hem haar beslissing kon uitleggen, had hij haar vastgegrepen en twee kloppen op de rug gegeven! En dan kwamen er tranen, beschuldigingen, verklaringen en excuses voor ze terug gingen slapen!

De volgende nacht werd de vrouw des huizes schreeuwend wakker:

"Dertien eieren. Waar is het dertiende ei?!"

"Kalmere nu toch eens een beetje," gromde haar echtgenoot. "Wat doet dat ene ei er nu toe!"

"Ik voed dertien hennen, ik wil dertien eieren," schreeuwde de vrouw des huizes. En terwijl ze dat deed sprong ze tot aan het plafond in haar polkadot slaapkleed. "Waar is het dertiende ei? Och, als ik zou weten, welke kip zo brutaal is...! Ik zou haar zo slachten, wurgen, vermoorden, verpletteren en koken en opeten! Vervloekt zij de kip die mij dit aandoet!"

K-k-kipje Emilie was precies op dat moment rustig en zorgvuldig haar eitje aan het opruimen. Ze vond het jammer, dat ze niet kon likkebaarden na zo'n

goed ontbijt. Z-z-zo is het nu eenmaal, als je een bek hebt, bedacht ze.

's Ochtends bracht de vrouw des huizes haar hennen twee maal zoveel eten als gewoonlijk. Ze had bedacht, dat ze misschien wel meer voedsel nodig hadden, en dat er op die manier weer dertien eieren zouden liggen, indien ze haar kippen zou volproppen met voedsel.

En inderdaad, op een ochtend had Emilie zo veel maïs en haver gegeten, dat ze de volgende ochtend haar ei onaangeroerd liet. De vrouw des huizes kon natuurlijk haar geluk niet op. Van pure vreugde over de dertien eieren sprong ze dertien maal over het hek, en dat is nogal wat voor een stevig vrouwmens! Maar om eens een lief woordje tegen haar flinke kippen te zeggen, dat kwam nooit in haar op. En Emilie keek haar als voorheen weer boos aan van onder haar borstelige kam.

De vrouw des huizes ontspande. 's Avonds gaf ze haar kippen weer minder eten – en onze pientere Emilie at haar ei voor dageraad weer op.

Op een keer echter werd één van de andere kippen wakker, omdat ze naast zich één of ander geknars hoorde. Ze opende haar ogen en keek in het halfduister naar Emilie, die met veel genoeg haar eitje aan het opeten was.

“K-k-kukeleku! Wat doe je nu?” vroeg ze verbaasd.

“Wat denk je dat ik aan het doen ben, je b-b-bent toch niet b-b-blind,” gromde Emilie. Haar zuster was zo verrast dat er ongewild een ei uit haar achterste glipte, hoewel ze helemaal niet de bedoeling had er één te leggen – en het ei viel op de grond, nog voordat de hen de tijd had om te hurken. Het ei barstte en liep uit op de vloer.

“W-w-w-aar wacht je op?” fluisterde Emilie. “Eet het op, smakelijk!”

Dat liet haar zuster zich geen twee keer zeggen. Met veel genot at ze het gebroken ei op, en Emilie hielp haar nog de schaal op te ruimen. Nadien knip-oogden ze samenzweerderig naar elkaar en fladderden weer op hun stok.

Zo vond de vrouw des huizes 's ochtends slechts elf eieren. Ze werd uitzinnig. Ze trok zich de haren uit het hoofd. Ze wou zich verhangen met het lint van haar eigen schort. Ze krabde met haar nagels op de vuile muur van het kippenhok. Ze schreeuwde vreselijke vloeken uit, gooide een maïskolf naar het hoofd van haar echtgenoot en begon uit pure wanhoop haar eigen hoofd te besmeuren met kippendrek.

Het voorval van het nachtelijke eetfestijn was ook de overige kippen aan het oor gekomen, omdat kippen elkaar nu eenmaal alles vertellen. De daaropvolgende nacht at elke hen haar eitje op – en 's ochtends waren alle drie de nesten leeg, leeg, leeg! Geen enkel ei! Geen stukje eierschaal! Niets, kan je je voorstellen wat dat is, helemaal niets?! 's Ochtends, o wee, 's ochtends, toen de vrouw des huizes in het kippenhok binnenkwam en haar hand in het eerste nest stak... en in het tweede... en in het derde...!

Eerst was ze sprakeloos en stond ze een half uur als een standbeeld in het midden van het kippenhok, happend naar adem. Daarna, toen ze terug op adem was gekomen, toen gaf ze zo'n schreeuw, maar echt zo'n schreeuw, dat ik gewoonweg niet weet, hoe ik hem je kan omschrijven! Ik kan wel proberen, maar ik weet al van tevoren, dat het me niet zal lukken. Dus: de vrouw des huizes krijste zo, dat de bladeren aan de bomen ogenblikkelijk geel en droog werden, de ruiten van alle huizen in het dorp sprongen, in alle huizen vielen de klokken stil. In de school begon de lerares plotseling Frans te praten, hoewel ze helemaal geen Frans sprak, uit de oren van de kinderen begon spinazie te groeien, de vier banden van de tractor op het veld sprongen! De schreeuw van de vrouw des huizes groeide en groeide en werd steeds hoger en steeds schriller. De wolken in de hemel kleurden groen en begonnen in gekke cirkels van hier naar daar te drijven, de kerktoeren krulde als een rups, in de bakkerij gingen alle stokbroden rechtop staan, de stroom in de beek begon achteruit te stromen en de vissen erin begonnen te kwaken als kikkers! Nog iets? Oh ja! De kat van de burens rept zich met zo'n haast naar het veld, dat haar poten in de knoop raakten, ze rolde over de grond en begon paardenbloemen op te eten! Uit de uiers van de koeien begon in plaats van melk bouillon te lopen! De echtgenoot van de vrouw des huizes zette gehaast een toiletdeksel op z'n hoofd en rende naar het dichtstbijzijnde plein om een dokter. De vrouw des huizes bleef maar schreeuwen en schreeuwen en schreeuwen. Enkel de brandweermannen hielden het hoofd koel, of toch gedeeltelijk. Ze riepen: "Pleh!" in plaats van "Help!", maar ze vermanden zich onmiddellijk, ze kwamen aangesneld met hun brandweerwagen, want je weet, bij brandweermannen moet alles vlug gaan, zoals ze zelf zeggen: "wij vragen niet, waar het brandt en wat er brandt, wij komen en gaan direct spuiten." Ze richtten hun brandweerslang dus naar het schreeuwende vrouwmens en lieten een krachtige straal water op haar los – en ogenblikkelijk was ze stil. Een beetje dommig keek ze om zich heen, alsof ze net wakker was, en zei:

"Oh, Fons! Wat heb je een mooie kraag!"

Fons was de mooiste brandweerman uit de wijde omgeving, hij had blauwe ogen en rood haar en de vrouw des huizes had al van jongs af aan een boontje voor hem. En wanneer Fons nu nog eens heel aangenaam glimlachte en de gouden tand in zijn mond toonde, werd de vrouw des huizes helemaal rustig, hoewel ze compleet doorweekt was van kop tot teen, en haar kippen ook natuurlijk.

Ze nodigde het hele brandweerkorps uit om binnen te komen en bediende hen vriendelijk met brood en appelcider.

"Ik had jullie veel liever eitjes voorgeschoteld," kloeg ze, "maar mijn hennen zijn gestopt met leggen. Ik weet niet hoe ze het in hun hoofd gehaald hebben."

“Misschien hebben ze meer eten nodig,” zei brandweerman Bas. Hij was altijd alleen maar bezig met de vraag, hoe hij zoveel mogelijk kon eten, hoewel hij al zo rond was als een ton.

“Voedsel hebben ze met hopen,” antwoordde de vrouw des huizes.

“Misschien zijn ze bang van een vos?” gokte brandweerman Bastiaan, die wat meer timide van nature was.

“Hoe zo, het kippenhok is stevig omheind,” wuifde de vrouw des huizes deze opmerking weg.

“Wat nu, als ze zich vervelen,” opperde brandweerman Leopold, die het leven als één groot feest zag.

“Zich vervelen?” schreeuwde de vrouw des huizes. “Hoe zou dat kunnen, ik breng hen elke week de haan van de buurman op bezoek, en da’s een hele mooie!”

Fons met de blauwe ogen had al die tijd zitten denken en hield zijn vinger tegen zijn voorhoofd. Daarna stond hij op, ging naar de vrouw des huizes, heel dichtbij, keek haar diep in de ogen en zei met een fluwelen stem:

“Misschien hebben uw kippen wat meer vriendelijke woorden nodig? Misschien moet je hen zo nu en dan eens lief aanspreken?”

Knappe Fons wist natuurlijk zeer goed, wat voor kracht er in een vriendelijk woord schuilde. De vrouw des huizes staaarde hem met open mond aan en haar ogen werden waterig.

“Waarschijnlijk... waarschijnlijk heb je gelijk,” zuchtte ze uiteindelijk. En de hemel weet hoe lang deze fijne conversatie nog zou geduurd hebben, als de echtgenoot niet precies op dat moment kwam aanzetten. Als je je het nog herinnert, hij was naar het dichtstbijzijnde plein gespurt om een dokter, toen de vrouw des huizes zo begon te krijsen. Maar onderweg waren hij en de dokter gestopt bij de kroeg. De dokter had zich zo volgegoten met huisgestookte jenever, dat hij zelfs niet meer kon rechtstaan, en daarom bleef hij zitten bij het raam en bromde schunnige liederen; maar de echtgenoot had zich toch weer naar huis gespoed. Hij was een beetje bezorgd, hoe het gesteld was met de gezondheid van zijn vrouw, en ook een beetje, wat ze zou doen, omdat hij in zo’n beschonken toestand teruggekeerd was.

Hij ging binnen in het vertrek en bromde:

“Wat krijgen we nu?”

Onmiddellijk legden ze hem alles uit, waarna de brandweermannen terugbolden naar de brandweerkazerne. De vrouw des huizes trok meteen droge kleren aan, nam een vers gewassen, gestreken schort en ging naar het kippenhok.

“Hoe gaat het met jullie, kippetjes?” vroeg ze aan de verbijsterde kippen.

“Alles in orde met jullie? Vervelen jullie zich? Hoe komt het dat jullie

mij geen enkel vers eitje meer geven, of nemen jullie mij dan iets kwalijk of zo?"

Ze strooide wat zoete graantjes voor hen rond en ging terug naar het huis. De kippen keken elkaar verwaasd aan en knikten:

"Z-z-zo moet het, z-z-zo moet het!"

Kleine Emilie maakte een vreugdesprongetje en kakelde:

"H-h-hoeveel keer heb ik nu al gezegd, d-d-dat d-d-dit haar een lesje z-z-zou leren! H-h-hoe vaak al! Maar, w-w-we zullen m-m-morgen z-z-zien, hoe z-z-ze zal z-z-zijn!"

Die nacht bewaarden alle hennen hun eitjes voor de vrouw des huizes. En wanneer de vrouw 's ochtends naar het kippenhok wandelde, vond ze in de nesten dertien grote, verse eieren.

"Och, dank je, mijn lieve kippen," riep ze. "Dat is heel vriendelijk van jullie!"

Ze strooide een volle mand van het beste voedsel voor hen uit – en van toen af aan was het elke dag zoals deze. Elke ochtend zei de vrouw des huizes tot elk van hen afzonderlijk:

"Dank je voor het eitje. Hopelijk ben je morgen ook zo lief!"

Dat was prima voor de kippen, en ook voor de vrouw des huizes, maar nog één maal vergat ze 's ochtends te bedanken voor de eitjes, en de volgende ochtend kreeg ze er geen van k-k-kipje Emilie – en hierdoor leerde ze haar lesje voorgoed. Als iemand jou iets geeft, dan is het voor jou toch niet het einde van de wereld om eens dankjewel te zeggen, is het niet?

Kotkodee!

RECEPT

SLIVОВИ СМОКИ

Krompirjevo testo:

700 gr krompirja
60 gr boter
2 jajci
250 gr bele moke

Za nadev:

500 gr svežih sliv brez koščic
Za zabelo
60 gr masla
60 gr drobtin
60 gr sladkorja

Voor het deeg:

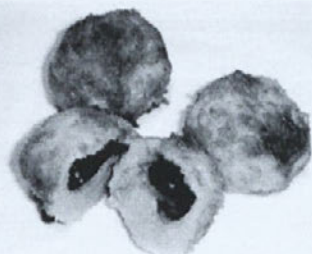
700 gr aardappels
60 gr boter
2 eieren
250 gr bloem

Voor de vulling:

500 gr verse pruimen
Voor de saus:
60 gr boter
60 gr paneermeel
60 gr suiker

Krompir skuhamo, pretlačimo in še vročega zamešamo maslo. Ko se ohladi dodamo jajci in moko. Na hitro zamešamo testo in oblikujemo 8 cm debel svaljek, ki ga narežemo na 1,5 cm debele kolobarje. V vsako ploščico zavijemo slivo.

Cmoke kuhamo v malo osoljeni vodi 10 minut. Previdno jih poberemo iz vode in povaljamo v na maslu prepraženih drobtinah in potresemo s sladkorjem.

Dober tek!

Eet smakelijk!

Om te beginnen, koken we de aardappels tot ze gaar zijn. Daarna prakken we de gekookte aardappels en voegen we boter toe en laten dit afkoelen. Hierna voegen we aan dit mengsel eieren en bloem toe en maken we hiervan een rol van ongeveer 8 cm dikte. We snijden plakjes van 1,5 cm dik. In elk plakje leggen we 1 pruim en vouwen het plakje voorzichtig dicht. We koken "cmoke" 10 minuten, in licht gezouten water.

De saus wordt gemaakt, door het smelten van boter. Hier wordt de paneermeel aan toegevoegd en dit wordt verwarmd.

Na 10 minuten koken halen we de cmoke voorzichtig uit het water, en voegen we hier de saus aan toe. De laatste stap, is dit te bestrooien met suiker. En voilà de heerlijke maaltijd is klaar.

De vereniging is opgericht op 7 juli 1991 en is een zelfstandige en onafhankelijke landelijke organisatie, die zich ten doel stelt op cultureel, economisch en maatschappelijk gebied de samenwerking tussen Nederland en Slovenië te bevorderen. De vereniging beschouwt zichzelf als de geëigende plaats voor ontmoeting tussen Nederlanders en Slovenen en wil voorts in het bijzonder een ontmoetingsplaats voor de Slovenen in Nederland zijn. (uit artikel 2 van de Statuten)

BESTUUR

VOORZITTER EN PENINGMEESTER -

PREDSEDNIK EN BLAGAJNIK

Mojca Nodelijk Guštin

Margrietsraat 1

4566 AN Heikant

0114 313 649

blagajnik@lipa-online.org

Vrienden van Slovenië

Zarūženja prijateljev Slovenije

SECRETARIS – TAJNIK

Tanja Mlaker

De Louterlaan 3

3527 KM Utrecht

030 244 50 93

info@lipa-online.org

LID – ČLAN

Živa Šoš

Kraaierstr. 11-E

2311 NR Leiden

ziva.sos@telfort.nl

Vrienden van Slovenië
Združnja prijateljev Slovenije

LITERARNO POPOLDNE S PISATELJEM DRAGOM JANČARJEM

...

LITERAIRE MIDDAG MET DE SLOVEENSE SCHRIJVER DRAGO JANČAR

SOBOTA - ZATERDAG

20. NOVEMBER 2010

15.00 – 18.00

HAAGSE KUNSTKRING

DENNEWEG 64 • DEN HAAG

Drago Jančar

**Program v slovenskem in nizozemskem jeziku
Programma in Sloveense en Nederlandse taal**

UVOD • INLEIDING: ROEL SCHUYT, PREVAJALEC • VERTALER

POGOVOR S PISATELJEM • GESPREK MET DE SCHRIJVER

BRANJE • LEZING

POGOSTITEV S SLOVENSKIM PRIVDIHOM •

BORREL MET SLOVEENS TINTJE

PROST VSTOP • GRATIS TOEGANG

V sodelovanju z Ambasado Republike Slovenije in Haagse Kunstkring

In samenwerking met de Ambassade van de Republiek Slovenie en Haagse Kunstkring